

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.11 111. ÅRGANG 04.11.25 - 18.11.25

10 Hvordan gikk det med UKA? | 18 Hypnosens kraft | 38 Her handler du billigst

Student fengslet i Israel

– Jeg kjente til risikoene ved å reise

Side 22

GRATIS

Les Under Dusken på nett!

www.underdusken.no

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Kjersti Eline Stuen
– Tlf: 909 78 838
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN
Eline Kielland
– Tlf: 993 23 727
avisnestleder@studentmediene.no

Aëla Kervarec
– Tlf: 459 67 359
nettredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I
TRONDHEIM AS
Guro Vestby
– Tlf: 954 43 687
ansvarligredaktor@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Eirik Guldvog Christophersen
– Tlf: 454 89 798
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Ask Haas Østereng
salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Emma Linnéa Holm-Ross
nyhetsredaktor@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Anna Kongshaug
debattredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Anette Rauan
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Emma Mathea Børsting Andersson
kulturredaktor@studentmediene.no

FOKUSREDAKTØR
Henrik Røren
fokusredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Emilia Sahara Andersen Brahim
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Annlaug Marie Evjenth Sørhaug
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISKSJEF
Hedda Vinje Sand
grafikksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Lara Haugland
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
Elfrida Setra (sjef), Karianne Folkvord Furset,
Elin Miller Henriksen, Christina Xenaki,
Kristoffer Ramsøy Fredriksen, Benedikt
Erikstad Javorovic, Sina Leirvik, Cecilie
Bjørnsdøttir Raustein, Nora Løkkerød Alnes,
Andreas Dalhaug.

GRAFIKERE
Hedda Vinje Sand (1-3,27-29)
Martine Bræck Hansen (4-17)
Nora Louise Weidemann Grimstad (18-26)
Julie Horn Kvåle (30-43)
Ingrid Kvernevik Knudsen (44-57)

KORREKTUR
Karianne Folkvord Furset (sjef), Elin Miller
Henriksen

FORSIDE
Matias Straume Mørland

I denne utgaven

LØP TIL DU DETTER

Mange studenter er glad i å løpe. Les mer om trenden, og møt de som elsker å la føttene dundre mot fortauet.

Side 27

TORTELLINITRADISJON

Studenten Gabriel Gambaro forteller om italiensk matlaging, og lærer deg hvordan du kan lage middag på italiensk vis.

Side 34

STJERNER I STORSALEN

Valkyrien Allstars forteller om folkemusikkens oppsving, ølpreferanser og hvordan det er å spille konsert.

Side 45

[LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO](http://LES.MER.PÅ.UNDERDUSKEN.NO)

TIPS OSS!

tips@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Under Dusken blir utgitt av Studentmediene i Trondheim som får økonomisk støtte av Velferdstinget i Trondheim og Studentersamfundet i Trondheim, som står uten redaksjonelt ansvar.

Til alle journalister: Husk på IQen til leseren

ANNONSERE?

salgssjef@studentmediene.no

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

Miljøtrykksak fra
Trykkpartner AS.

PENSUM til en PEN SUM

kjøp og salg av brukte bøker

LEDER

Aëla Kervarec

NESTLEDER I UNDER DUSKEN

Kutt i studiestøtten er kutt i studenters frihet

Høyresiden i norsk politikk lefler med idéen om å fjerne studiestøtten for utdanninger de anser som ulønnsomme. Dette burde bekymre hele studentmassen.

Det siste halvåret har politikere fra Høyre og Fremskrittspartiet tatt til orde for endringer som vil påvirke studiestøtten slik vi kjenner den i dag. Debatten har vært preget av uttalelsene fra Høyres Peter Frølich om at «studier innen sosial bærekraft, mangfold og interkulturelle studier» er «tullestudier» og Frps Simen Velle som i sin nye bok foreslår å fjerne stipend for utdanninger som ikke er samfunnsøkonomiske lønnsomme.

Ikke bare er slike utsagn dypt provoserende, det er også svært bekymringsverdig at nevnte ytringer kommer fra politikere som Høyres lederkandidat Frølich og ikke minst Velle, som er Frps fraksjonsleder for utdanning på Stortinget. Til tross for at disse ikke sitter i regjering, er de politikere med stor tyngde og makt.

Det er problematisk at politikere føler seg berettiget til å definere hva som er «lønnsomt nok», da dette i stor grad ser på avkastning i form av kroner og øre. Et slikt syn på utdanning og studier utfordrer academia på et dypere plan, noe som vil ha lite for seg uten en langsiktig strategi.

Universitetet skal fremme dannelse og kritisk tenkning ved å gi studenter ferdigheter til å analysere informasjon, stille spørsmål ved etablerte sannheter og vurdere meninger på en systematisk og reflektert måte. Dette er vanskelig å måle i samfunnsøkonomisk nytte, eller? Høyresiden ser ut til å ta et oppgjør med denne grunnidéen, og vil heller vektlegge økt avkastning per student.

Høyresiden gjør en rekke feilslutninger når nevnte «tullestudier» undervurderes. Frølich peker på at økonomisk vekst er viktigere for økonomisk vanskeligstilte mennesker med minoritetsbakgrunn enn studier som «interkulturelle relasjoner». Jeg vil derimot ta til orde for at slike studier er viktige for å skape et mangfoldig Norge som inkluderer minoriteter i arbeidslivet.

For å lykkes med dette trenger vi innsikt i andre kulturer, forståelse og kunnskap om hvordan integrering faktisk fungerer.

Poenget er at kompetanse ikke alltid er lønnsomt i kroner og øre. Det kan være lønnsomt i form av økt menneskeverd eller lønnsomt i form av kunnskap som

muliggjør morgendagens samfunn, noe som er minst like viktig.

Jeg er bekymret for det større bildet Høyre og Frp maler med sin bredeste pensel, som utgjør en innsnevring i studenters mulighet til å fritt velge utdanning og et radikalt oppgjør med universitetets grunnpilar. Høyresiden skroter dannelse til fordel for samfunnsøkonomisk avkastning.

Som studenter burde vi ikke ta til takke med politikere som reduserer oss til produkter, der «humankapital» er det eneste som gjør seg gjeldende og vår verdi kun måles i fortjeneste. Og viktigst av alt: Vi kan ikke akseptere politikernes forsøk på å kutte i vår frihet til å velge egen fremtid.

ILLUSTRASJON: Lea Lauvland Longva

Det er på tide å ta stilling til EU-spørsmålet igjen

På lørdag arrangeres det EU-valg på Samfundet, og du kan ytre meningen din!

ILLUSTRASJON: Hanna Bjørkhaug

Køen av land som ønsker medlemskap i EU, og som banker på døren i Brussel, har vokst i de siste årene. Ukraina og Moldova er blant dem som håper på en plass i unionen. Nå reises spørsmålet igjen: Er det Norges tur?

For første gang på flere tiår diskuteres ikke bare fordelene ved å stå utenfor, men også kostnadene. I en tid preget av krig, økonomisk uro og nye sikkerhetstrusler, står vi overfor et reelt veivalg: Skal vi fortsette som en selvstendig nasjon på utsiden, eller skal vi tre inn i det europeiske fellesskapet?

For vår generasjon er dette en ny debatt. Vi har aldri fått stemme over EU-spørsmålet, kun arvet meninger og myter fra foreldre og besteforeldre. Likevel er det vi som skal leve lengst med konsekvensene av et eventuelt medlemskap, eller fraværet av det.

Nei-siden advarer mot å gi fra oss selvstyret til et byråkratisk system som ofte kan virke tungrodd og fjernt. Ja-siden peker på at vi allerede er tett vevd inn i EU gjennom EØS-avtalen, og at innflytelse krever deltakelse. Mellom disse to ytterpunktene ligger et stort spørsmål om hvem vi ønsker å være som land, og som generasjon.

Tall viser at unge nordmenn er mer skeptiske til EU enn resten av befolkningen. Kanskje er det fordi vi aldri har hatt grunn til å se nærmere på hva et medlemskap faktisk innebærer. Eller kanskje er det fordi vi har vokst opp i en tid der verden har virket trygg og fellesskap på tvers av landegrenser mindre nødvendig.

Nå er tiden inne for å løfte blikket igjen. Europa er i end-ring, og det samme er Norge.

På Studentersamfundet denne uken arrangerer vi EU-uken. Her kan du som student komme og lære, både om hvordan debatten var på 90-tallet, og om hva som er annerledes nå.

På lørdag 8. november møtes vi til debatt. Der får du som student muligheten til å høre, mene og ta stilling. For kanskje er det nettopp vår generasjon som en dag skal svare på spørsmålet:

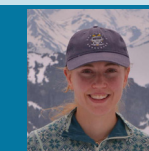
Vil vi være med i EU eller stå utenfor når døren åpnes igjen?

OMSTILLING ER ET TILTAK FOR VELFERDSSTATEN

Industrien er viktig for utviklingen av samfunnet. Historisk sett har industri bidratt både med lokal utvikling og bedre livskvalitet.

GRO NERGÅRD
Energi- og miljøstudent

ILLUSTRASJON: Hanna Bjørkhaug

Bedrifter har bygget ut telefonlinjer og legekontorer, sponset oppussing av kirker og lokallag. De har hevet levestandarden for sine egne arbeidere, men også samfunnet rundt.

Til tider har bedrifter også brakt med seg miljøproblemer. Farlig avfall forurensar lokalmiljøer, og de som har tatt opp kampen mot dette har ofte møtt sterk motstand. Det er både motstand fra industrien selv, men også fra lokalsamfunn som frykter å miste arbeidsplasser og økonomisk trygghet.

Nettopp fordi industrien løfter det lokale velferdsnivået, oppstår det også en skummel avhengighet. Når lønnsomheten faller eller naturressursene tømmes, kan bedrifter flytte videre. Da står lokalsamfunnet igjen uten arbeidsplasser og sin viktigste kilde til velferd. Denne dynamikken kan vi se igjen i forholdet mellom Norge og Equinor. Jeg kommer aldri til å argumentere for at oljeindustrien i Norge ikke har bidratt til å øke levestandarden vår.

Oljen vi fant på 70-tallet har bidratt til å bygge det velferdssamfunnet vi har i dag, og er blant grunnene til at vi har en av verdens høyeste levestandarder. Til tross for denne velstandsutviklingen, vet vi at olje og gass samtidig påfører klima store skader. Vi opplever stadig mer ekstremvær. Ekstremværet Hans kostet staten over syv milliarder kroner, og vi er fortsatt ikke helt sikre på hva opprydningen etter Amy vil koste.

I sommer opplevde vi en unormalt langvarig hetebølge i Norge, som for noen var utmattende, og for andre behagelig. I resten av Europa har denne hetebølgen derimot betydd 2300 flere døde enn det som ville vært normalt i samme tidsrom.

Likevel klarer vi ikke å slutte med oljen.

Vi trenger den for sykehusene, vi trenger den for utdanningssystemet og vi trenger den for velferdsstaten. Men gjør vi egentlig det? Hvor bærekraftig er det egentlig å legge alle eggene i denne ene oljefylte kurven?

Oljen har vært en stødig inntektskilde i rundt femti år, men når stadig flere europeiske land omstiller seg, vil etterspørselen falle. Det blir misvisende å hevde at velferdsstaten ikke kan overleve uten olje. Det er mer realistisk at den ikke vil kunne overleve med olje.

Omstillingen handler ikke bare om et globalt klimahensyn, men også om å sikre bærekraften i vår egen økonomi og samfunnsmodell. For å bevare den velferden oljen en gang skapte, må vi frigjøre oss fra den.

Dette er et debattinnlegg. Meningene er debattantens egne. Ønsker du å ytre deg i Under Dusken? Send inn debattinnlegget ditt til debatt@studentmediene.no!

NTNU BURDE HA PLANTEBASERTE KANTINER

Det meste av fokuset i klimadebatten er på energi og transport, noe som selvfølgelig er viktig. Likevel er det en elefant i rommet, nemlig matsystemet.

ILLUSTRASJON: Lara Haugland

Ifølge den nyeste Eat-Lancet-rapporten, utgjør matproduksjon rundt 30 prosent av verdens klimagassutslipp. Husdyrhold står for over halvparten av utslippene, til tross for å utgjøre kun 18 prosent av verdens kaloriinntak.

Det er vanskelig å finne mat fra husholdsdyr som har lavere klimagassutslipp per gram protein enn plantebasert mat.

Hva man spiser er i aller høyeste grad et personlig valg. Likevel blir det feil å legge størsteparten av ansvaret på enkeltindividet, særlig når systemet fronter et mindre bærekraftig alternativ.

Kollektive problemer krever kollektive løsninger. Å peke på enkeltpersoner hjelper ingen.

Vi mener universitetet har en gyllen mulighet til å stå frem som et eksempel

ved å innføre 100 prosent plantebaserte kantiner og kiosker. Fagfolk har lenge sagt at en omstilling i hva vi spiser vil ha stor effekt på klima, helse og selvforsyningsgrad.

Hvis NTNU, et av Norges mest prestisjefulle universiteter, ikke forholder seg til dette, hvem skal gjøre det da?

Plantebaserte kantiner er også økonomisk gunstig. I Under Duskens reportasje om studenters matvaner ble pris nevnt som en av hovedårsakene til at mange foretrekker matpakke.

Plantebasert mat er billigere å lage, og har dermed lavere gjennomsnittspris enn animalske produkter – en gjennomgang av matprisene på britiske universiteter viste en gjennomsnittsnedgang på hele 30 prosent etter overgang til plantebaserte kantiner.

Hvorfor sløse bort ressurser på dyre og klimaskadelige produkter når man kan ha næringsrike, smakfulle, billige og bærekraftige alternativer?

De siste ukene har vi i Plant-Based Universities stått på NTNUs forskjellige campuser og samlet over 700 underskrifter fra våre medstudenter, et tall som øker jevnt og trutt for hver uke som går.

Dette sender et tydelig signal om et ønske om endring fra et universitet som henger etter. Vi anerkjenner kuen i rommet og ber NTNU om å geleide den ut.

Derfor krever vi, sammen med et stadig økende antall studenter, at NTNU følger forskningen og omstiller seg til å bli 100 prosent plantebasert.

Dette er et debattinnlegg. Meningene er debattantens egne. Ønsker du å ytre deg i Under Dusken? Send inn debattinnlegget ditt til debatt@studentmediene.no!

Kommentar:

Kjeledress må hylles på lik linje med «half-zip»!

Det skuffer meg at samfunnet kollektivt syter over dyre matpriser, forventer kjappe løsninger og stadig blir mer utakknemlig.

ILLUSTRASJON: Anders Køhl

For i disse tider burde vi hylle våre kjære matprodusenter.

Norgesgruppen stikker av med en profitt som vi vanlige dødelige bare kan drømme om, og matprodusentene sitter igjen med en slikk og ingenting. Samtidig står matprodusentene på morgen, ettermiddag og kveld for at vi skal ha god, norsk mat på bordet til enhver tid.

Matprodusenter kan i mine øyne sees på som tradisjonelle entreprenører, og burde trekkes frem og roses minst like mye, selv om de har kjeledress og ikke half-zip.

Som odelsjente er det vanskelig å ikke slenge seg med på debatten som foregår rundt norsk matproduksjon og bønderens vilkår. Norsk matproduksjon er en bærebjelke i samfunnet vårt. Derfor er det enda viktigere at man står på kravene og får en mer rettferdig fordeling blant de som faktisk gjør arbeidet.

Matberedskapen og verdiskapingen starter hos matprodusentene – men dette vet vi allerede. Hva vi gjør med disse verdiene er derimot et godt spørsmål. Norgesgruppens årsrapport viser et overskudd på hele 4,88 milliarder kroner før skatt i 2024.

Disse tallene bekrefter det vi lenge har visst, nemlig at de store matvarekjedene tjener godt på å selge mat. Likevel får matprodusentene stadig mindre av verdiskapingen. Hvorfor er det slik?

Jeg har selv vært med på, og vært vitne til de utallige timene og investeringene som kreves av å drive som matprodusent. For

at du skal ha noe å spise, spises bønderes ferier, helger, ettermiddager og energi helt opp. Likevel innebærer bondeyrket stadig lavere profitt. Hvor lenge kommer egentlig unge til å ønske å satse på dette?

Jeg lurar på hvorfor vi bare hyller, finansierer og øser ut med ressurser til unge som vil tenke nytt innenfor teknologi og høyere utdanning. Dette er for all del vel og bra, men hva med de unge som ønsker å satse på det vi alltid har hatt og alltid vil ha, nemlig tradisjonell matforsyning til folket?

Matprodusenter er bemerkelsesverdige, arbeidsomme folk med en ståpåvilje uten like. Er det ikke nettopp dette vi trenger i et KI-infisert samfunn preget av stadig raskere løsninger, latskap og unge som drives av penger og ikke nødvendigvis et ønske om å utrette noe?

Det er ingen tvil om at regjeringen må ta tak og sikre matprodusentenes del av kaken. Likevel synes jeg at vi som samfunn skal bemerke oss de unge, som gamle, ildsjelene som vi lar miste gnisten fordi de ikke har ressurser og kapasitet – og som vet at de sitter igjen med det minste kakestykket til slutt.

Dette er en kommentar fra en av Under Duskens journalister.

Farvel, Chærrity:

– Det er vilt at studenter klarer dette

UKA har pakket sammen, og nå må vi vente hele to år til neste gang Norges største kulturfestival arrangeres igjen. Her kommer årets dom fra styret og de frivillige.

TEKST: Inga Sægrov Binningsbø & Emma-Linnéa Holm-Ross | FOTO: Grigore Cazacu
ILLUSTRASJON: Eugen Johnsen og Lara Haugland

Etter to år med arbeid er UKEsjef Selma Lindseth Lindeman ferdig. Hun forteller at hun er veldig fornøyd med gjennomføringen av årets festival.

Lindeman har stått for fremdriften av UKA, festivalens økonomi og vært øverste personalansvarlige gjennom perioden.

– Jeg synes det har gått veldig bra. Vi har fått gjort alt vi ville gjøre, forteller hun.

Samtidig skryter hun av alle de frivillige under festivalen:

– Folk er veldig flinke til å samarbeide, og det har vært veldig stemning for at vi skal få gjennomført, fortsetter Lindeman.

Selv om UKEsjefen er fornøyd, har ikke alt gått som planlagt. Været i Trøndelag er nemlig ikke alltid like forutsigbart.

– Cezinando var på et fly som slet litt med å lande på grunn av storm. Det var litt stress, men heldigvis gikk det bra, forteller UKEsjefen.

– De frivillige lager UKA

HR-sjef Vetle Aas-Jakobsen har jobbet med opptaket i forkant av UKA-25.

– Helhetlig har opptaket til UKA gått veldig bra. Jeg har hatt en gjeng under meg som har vært til stor hjelp, forteller Aas-Jakobsen.

HR-sjefen ble selv tatt opp i UKA-25 forrige høst, og forteller at han ble kastet ut i vervet med en gang.

Til sammen har UKA-25 hatt seks opptak, og i tillegg har de hatt åpen søknad i etterkant av det siste opptaket. HR-sjefen forteller at dette ikke var på grunn av en mangel på frivillige, men heller tvert imot.

– Vi fikk en del henvendelser om at folk ikke hadde rukket fristen for å søke, så derfor valgte vi å ha åpen søknad. Vi ønsker å få med flest mulig som ønsker

å være frivillige under UKA, sier Aas-Jakobsen.

– Dette er noe som er videreført fra UKA-23, legger UKEsjef Lindeman til.

De er fornøyd med at de i år, i likhet med under UKA-23, kunne ha åpen søknad såpass lenge.

– Det er de frivillige som lager UKA, og vi er veldig glade for alle som ønsker å være med.

Ingen oversikt på hvor mange de er

UKEsjefen og HR-sjefen forteller at de ikke sitter på eksakte tall på hvor mange som har vært frivillige under årets festival.

– Vi bruker ikke så mye kapasitet på å holde oversikt over hvor mange vi er, men heller å jobbe med hvordan folk har det og med selve gjennomføringen, forteller UKEsjef Lindeman.

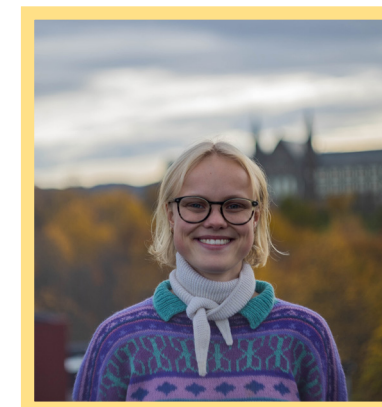
Hun forteller at de er opptatte av at alle frivillige skal ha det bra under UKA. De sender blant annet ut trivselsundersøkelser for å se hvordan de frivillige har det. De har også en avviksside, hvor man kan melde fra om uønskede ting som skjer.

Videre forteller hun at tall på hvor mange man er, ikke er noe man har hatt oversikt over tidligere år heller.

– Akkurat hvor mange vi er vet vi ikke, og det har man heller aldri visst. Man mister litt oversikt etter det tredje opptaket, men vi pleier å si at vi er rundt 2000 frivillige.

Begge er tydelige når det gjelder tanker om å engasjere seg i student-frivilligheten:

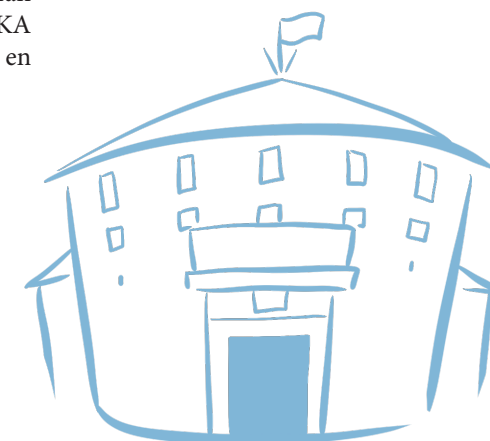
– Jeg tror at det viktigste er at man engasjerer seg i noe – om det er UKA eller noe annet, sier Lindeman, med en nikkende HR-sjef ved siden av seg.

STOLT UKESJEF: Lindeman synes det er vilt at studenter klarer å arrangere UKA og skryter av de frivillige sin innsats.

GODT SAMHOLD: HR-sjefen tar med seg det gode samholdet fra UKA-25 videre.

SVIR I LOMMEBOKEN: Student Peder Hafsmo synes at noen av arrangementene under UKA er for dyre for studentene.

FÆRRE FRIDAGER: Student Sigurd Spange Brekke forteller om få fridager, men stor arbeidsglede.

Dyre arrangementer og høyt plastbruk

Historiestudent Peder Hafsmo går tredje året på bacheloren. Under UKA-25 har han vært med på to gratiskonserter av Mainline Magic Orchestra.

– Jeg har fulgt med på hva som har skjedd, men det har ikke vært veldig mye som har fristet meg spesifikt, sier Hafsmo.

Han ville gjerne på Flo Rida sin konsert i Dødens Dal, men opplevde det som litt for dyrt.

– Jeg føler at det er litt typisk at studenter ikke har best råd. Om det skal gå i alkohol og billett, så kan det bli veldig mye, sier historiestudenten.

Lara Schroth er fra Tyskland og studerer miljøvitenskap. Hun har vært på konsert med Girl Group og Knauskoret, og har mye positivt å si om UKA-25.

– Det har vært gøy med så mange studenter samlet på samme plass, og artig med god musikk og venner, forteller Schroth.

Imidlertid mener hun at UKA kunne ha redusert plastbruken under den begivenhetsrike måneden.

– Jeg forstår at plast er tryggere enn glass på større arrangementer, men det hadde vært kult å finne en måte å redusere plastbruken på, mener miljøvitenskapsstudenten.

Våt arbeidsglede i Dødens Dal

Sigurd Spange Brekke var vertskap i Dødens Dal under UKA-25. At han ble vertskap skyldes en venn av en venn i rekrutteringshumør på en bursdagsfest.

– Jeg hadde egentlig ikke tenkt til å bli med på UKA, men i en bursdag hos venninnen min ble jeg oppfordret til å søke til femte opptak av en som var tatt opp tidligere, sier Brekke.

Han forteller om varierende vakt-skifter i Dødens Dal, der de rullerte på hvem som passet på nødutgangene, teltplassene og krediteringen.

Brekke var vertskap under seks av sju arrangementer.

– Det ble veldig mange arbeidstimer, men det går overraskende raskt, sier han.

I forkant av UKA gikk arbeidsoppgavene blant annet i å ta forskjellige kurs og å sette opp gjerder.

– Under selve festivalen måtte vi for eksempel passe på at folk ikke gikk ut i veien, forklarer han.

I Dødens Dal møtte de frivillige på utfordringer med været opp til flere ganger, som bød på både regn og vind. Dette ble lagt merke til på Flo Rida sin konsert.

– Det regnet dritmye. Det var noen som kunne være inne, men rollen jeg hadde den kvelden innebar at jeg for det meste var ute. Så jeg var ganske gjennombløt, sier verten.

Brekke forteller at han har hørt om at det var færre folk som jobbet under UKA denne gangen enn tidligere, men han har ikke merket så mye til det.

– Det eneste var at vi hadde færre fridager. Jeg tror at man til vanlig har to av syv dager fri, mens nå fikk vi én av syv dager fri. Men jeg synes det var fint å ha mye å gjøre, påpeker Brekke.

UKEsjefen forteller at de ikke har lagt opp til at frivillige skal ha færre fridager enn tidligere og at det har blitt satt inn kompenserende tiltak for å sørge for at folk ikke jobber mer enn de skal under UKA.

– I utgangspunktet skal det ikke være noe høyere arbeidsbelastning enn tidligere. Men dersom noen har fått færre fridager, er det noe vi håper folk melder fra om, sier Lindeman.

Naken timeplan

Festivalvert Brekke forteller at det sosiale i vervet har vært veldig bra. De frivillige som jobber sammen har samlet seg og hatt fester. Han nevner også at de har holdt fadderuker for hverandre, ettersom det er flere runder med opptak.

– Jeg skulle kanskje ønske at det var mer sosialt, men ut fra det jeg har hørt fra andre verv så har vi fortsatt hatt mer sosialt enn mange andre, sier han.

Brekke studerer medievitenskap og går tredje året av bachelorgraden. Han synes at det å balansere UKEvervet og studiene for det meste har gått greit, men han har hoppet over en del forelesninger.

– Jeg prioriterte UKA foran studiene fordi det var gøy, men det har ikke vært så ille. Det hadde nok vært ganske likt hvis jeg ikke var med i UKA, påpeker Brekke.

Nå som UKA er ferdig forteller han at han plutselig har mye ledig tid, ettersom festivalen har vært en stor del av hverdagen i den siste tiden.

– Timeplanen virker litt naken nå, sier Dødens Dal-verten og ler.

Lange netter og nye vennskap

Eskil Moldrheim har vært spritbartender i UKA-25 og søkte for å bli med i det han betegner som et «sykt opplegg».

– Nå begynner jeg å nærme meg slutten av studietiden min, og forrige UKE deltok jeg nesten ikke, så jeg følte at jeg måtte gripe sjansen nå, sier han.

Etter åtte barvakter – hovedsakelig i Strossa på Samfundet – forteller spritbartenderen at det artigste var å servere gamle folk som jobbet på Samfundet før, som hadde lange lister med verv og historier.

– Jeg skulle ønske det var litt mer sosialt.

Han forteller at de hadde to uker med fadderuke før UKA, men Moldrheim ble tatt opp i det sjette opptaket i september.

– Heldigvis prøver vi å få til flere sosiale ting etter UKA også, sier Moldrheim.

Han forteller at klokken fort kunne bli fem på natten før han var hjemme etter et skift.

– Som spritbartender jobber man tidlig- og senskift, og du går hjem fra senvakten klokken tre på natten. Da blir det vanskelig med forelesninger klokken åtte, forteller spritbartenderen.

Moldrheim studerer film- og videoproduksjon og er i sitt fjerde år av masteren. Han legger vekt på at hverdagslivet, inkludert studiene, har måttet vike for UKEvervet.

– Det blir vanskelig å balansere UKA og det vanlige livet sitt, og så har man døgnrytmen som blir forskjøvet. Men det går bra; det er bare en måned, sier han.

Moldrheim snakker varmt om fellesskapet mellom de frivillige, der man møter andre studenter på kryss og tvers av campus.

– Man får jo møtt folk man ellers ikke ville ha møtt. I tillegg finner man noen å holde kontakt med etterpå, forteller han.

Lenge leve studentfrivilligheten!

HR-sjef Aas-Jakobsen og UKEsjef Lindeman forteller om hva de kommer til å huske best fra UKA-25:

– For min del er det samholdet med alle menneskene, det kommer jeg til å ta med meg videre, forteller Aas-Jakobsen.

UKEsjefen forteller at hun er mest glad i fasen før gjennomføringen og synes det er vilt at det er studenter som klarer å skape dette.

– Folk er skikkelig flinke og gjør så mye kult. Det er så mye engasjement blant trondheimsstudentene, og det er inspirerende, sier Lindeman. **UD**

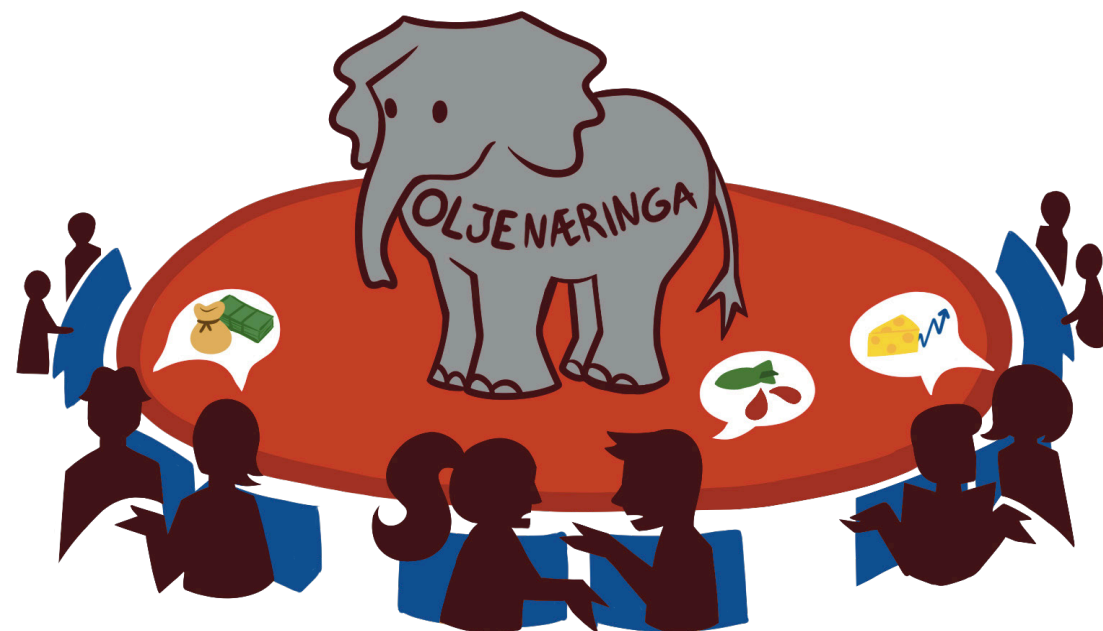
KNYTTER STUDENTENE SAMMEN: Frivillig under UKA Eskil Moldrheim har fått møte folk gjennom UKEvervet som han ellers ikke ville ha møtt.

ETTERLYSER MINDRE PLASTBRUK: Student Lara Schroth (f.h.) fra Tyskland oppfordrer UKA til å finne en måte å redusere plastbruken på.

Kvestar regjeringas klimaplan: – Viljen er ikkje der

Noreg er no meir enn dobbelt så langt frå klimamåla som i fjor. Regjeringa planlegg å doble kjøpa av kvotar frå land utanfor EU.

TEKST: Halfdan Rindom Tofte | FOTO: Halfdan Rindom Tofte | ILLUSTRASJON: Hanna Bjørkhaug

– Regjeringa vil ikkje høyre på Klimautvalet 2050, ei heller sitt eige miljødirektorat. Vi veit kva som må gjerast, men viljen er ikkje der, seier fagrådgivar i Naturvernforbundet, Anette Bruer Stepanoski.

Ifølge statens egne tal har Noreg sitt utslippsgap meir enn dobla seg. Det inneber at Noreg har sloppet ut 13,3 millionar tonn CO₂-ekvivalantar meir enn det vi er forplikta til i Parisavtalen. I 2024 var talet 5,4 millionar.

Til samanlikning var Noreg sitt totale utslipp i 2024 på 45 millionar tonn CO₂-ekvivalantar.

Ifølge EU sitt skog- og arealbruksregelverk er Noreg 36,4 million tonn CO₂ i underskot. Talet er meint å gi ein indikasjon på klimaeffekten av naturinngrep, hovudsakleg på skog og myr. EU-krava er jamt over strengare enn dei i Parisavtalen, som Noreg heller ikkje ligg an til å nå.

Stepanoski i Naturvernforbundet seier at det er bra at regjeringa har skjerpt utrekningane sine slik at vi får eit tydelegare bilete på kor mykje som står igjen. Ho meiner på den anna sida at talen viser at regjeringa sin klimainnsats har vore altfor dårleg.

Statssekretær Astrid Hoem (Ap) i Klima- og miljødepartementet seier at Noreg alltid har overheldt sine internasjonale forpliktingar på klimaområdet og at dette skal halde fram. Utsleppa er på veg ned.

– Noreg har gjort mykje, men har framleis ein stor jobb å gjere, år for år, erkjenner Hoem.

Færre unge er bekymra for klimakrisen

Tal frå NHO peikar på at unge er mindre bekymra for klimakrisen no enn i 2020. For leiar Anders Malvik og nestleiar Andrea Kierulf i studentlaget til Framtida i våre

hender (FIVH) tyder ikkje dette nødvendigvis på at engasjementet har gått ned.

– Det vert feil å seie at unge ikkje bryr seg. Blant anna gjekk 15 prosent av førehandsstemmene på Dragvoll til MDG, og partiet hadde historisk oppslutning nasjonalt, seier Malvik.

Kierulf påpeikar også at mediedekninga av klima, spesielt for valperioden, har vore for dårleg. Klimakrisen har kanskje dei siste åra vorte overskygd i media av krig, folkemord og formuesskatt.

Gro Nergård går femte året av ein grad i energi og miljø på NTNU og er engasjert i Den grøne studentbevegelse. Ho meiner at andre viktige saker ikkje treng å ta bort klimaengasjementet.

– Éin kampsak betyr ikkje at ein ikkje kan ha to. Studentar har kanskje berre så mange timar i døgnet, men det er mykje ein kan gjere for å vise støtte utan at det tar så mykje tid, ytrar Nergård.

Ho meiner at det kan vere lett å føle seg motlaus, men at dei unge framleis bryr seg om klimasaka.

– Klimakrisen er ein så stor, tung og katastrofal krise at det er lett for at vi føler oss veldig små. Som ung er det kanskje vanskeleg å vite kva ein kan gjere, påpeikar Nergård.

Satsa på feil hestar

Noreg har lenge lege bak skjema når det gjeld å nå klimamåla i Parisavtalen. Dette har i tidlegare periodar vorte svart på med å auke satsinga på tiltak som biodrivstoff og havvind.

Nergård viser til at nokre av desse klimatiltaka – som biodrivstoff og metanhemmarar – har vist liten effekt. Det har gjort at regjeringa har avvikla satsinga i klimabudsjettet.

Statssekretær Hoem fortel at regjeringa ønsker ei saktare opptrapping av omsettingskrava for biodrivstoff.

– Fleire rapportar frå biodrivstoffnæringa har peikt på risiko for svindel og avskoging, seier Hoem.

Stepanoski meiner at det er bra at dei skalerer ned bruken av tiltak med usikker effekt.

– Dei har satsa på feil hestar, slår Stepanoski fast.

Malvik frå studentlaget til FIVH meiner det vert mykje «symbolpolitikk».

– Det er snakk om karbonfangst, elbilar og teknologiske løysingar som må utviklast for å løyse krisen. Det er bra at vi tenker langsiktig, men det er naivt å tru at vi kan løyse krisen utan å gjere meir no, seier han.

KUNNE GJORT MEIR: Rådgivar for Naturvernforbundet, Anette Bruer Stepanoski, meiner at innsatsen til regjeringa har vore for liten. Foto: Lise H. Eide

ENGASJERTE: Leiar Anders Malvik og nestleiar Andrea Kierulf i studentlaget til FIVH meiner mange unge framleis er engasjerte i klimasaka.

NEDTRAPPING TAR TID: Statssekretær Astrid Hoem seier regjeringa har gjort mykje, men framleis har ein stor jobb framfor seg. Foto: Regjeringa

UNG OG ENGASJERT: Energi og miljø-student Gro Nergård er engasjert i Den grøne studentbevegelse. Dei jobbar blant anna for at studentar ikkje skal finansierast av oljenæringa fram til leitinga tar slutt. Foto: Rebecca Tannum

FELLESSKAP: Den grønne studentbevegelse legg til rette for lavterskelarrangement for studentar med ein hektisk kvardag. Foto: Privat

Arbeidarpartiet er kongen på haugen

Noreg har eit klimabudsjett som styrer satsingar på ulike klimatiltak. Slik regelverket er i dag, er klimabudsjettet berre satt saman av regjeringa. No når Arbeidarpartiet står åleine i regjering betyr det at andre parti ikkje får vere med på planlegginga.

No i desember skal det verte teke opp om resten av Stortinget skal vere med på budsjetteringa. Nergård håper forslaget vert stemt gjennom.

– Klima var ikkje eit viktig punkt for Arbeidarpartiet under valkampen, meiner Nergård.

Både Den grønne studentbevegelse og studentlaget til FIVH er klare på at statsbudsjettet regjeringa har lagt fram ikkje er ambisiøst nok.

– Dei kunne gjort meir. Vi reagerer spesielt på at partiet ikkje berre fortset å leite etter olje, men også gjev avgiftslette til petroleumssektoren, fortel Kierulf.

Statssekretær Hoem seier regjeringa vil gjere det dyrare å forureine. Dei auka inntektene frå klimaavgifter skal komme folk til gode gjennom skatteletter. Ho poengterer at dei skal styrke arbeidet nasjonalt og kutte utslipp i Noreg.

– For å nå Paris-målet, jobbar vi langs fleire spor. Vi har også sendt forslag om forbud mot nedbygging av myr og om klimakrav til offshorefartøy på høyring, ytrar Hoem.

Kvoter hjelper oss med å nå klimamåla, men ikkje med å kutte utslipp

I den nye klimaplanen for 2026 er det budsjettert for ein dobling av kvotar kjøpt frå land utanfor EU. Nergård i Den grønne studenterbevegelse meiner at slike kvotar er

risikable, sidan rapportering av kva pengane går til ofte er dårlegare enn for EU-land.

Hoem fortel at regjeringa arbeidar for å kjøpe klimakvotar frå EU-land, men opnar også opp for å kjøpe klimakvotar frå land utanfor EU som eit sikkerheitsnett.

– Det tar fort to til tre år å få på plass desse samarbeida, og vi kan difor ikkje vente til vi veit heilt sikkert om vi trenger kvotene.

Stepanoski frå Naturvernforbundet meiner at Noreg lener seg i overkant mykje på klimakvoter. Miljødirektoratet, Klimautvalet og Riksrevisjonen påpeiker risikoen ved å utsette utslppskutt på heimebane.

– Noreg brukar kvotar som eit sikkerheitsnett om vi heng etter med utslppskutt på heimebane. Dette gjev uklare signal til samfunnet og næringslivet om korleis og når klimainnsatsen skal skje, og då får du dei dårlege resultata vi ser no, fortel Stepanoski.

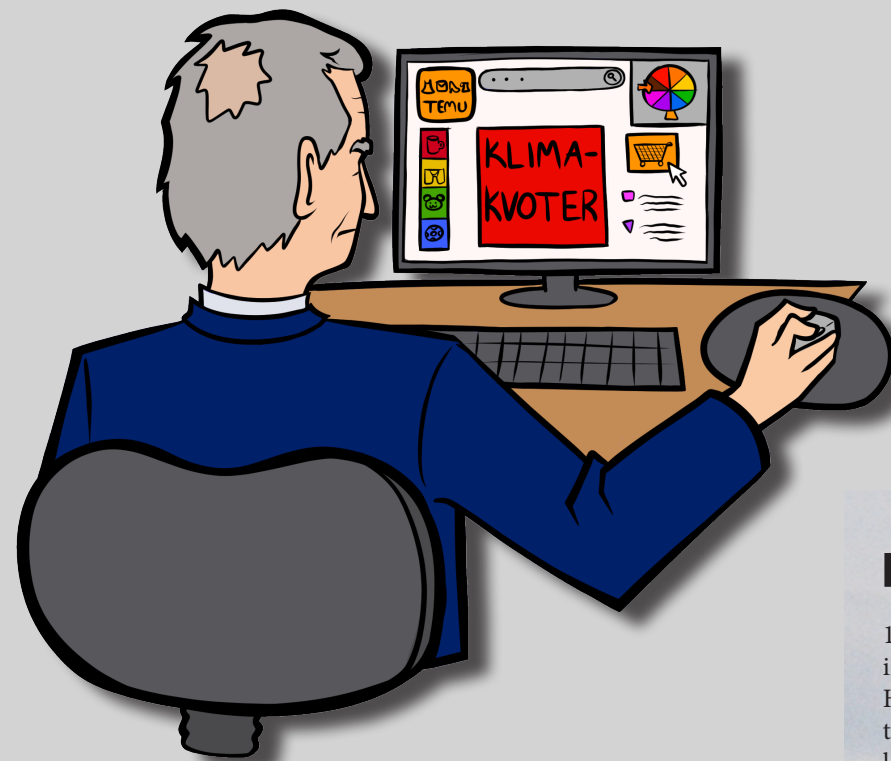
Oljesektoren skal verte verande

Naturvernforbundet peiker på at ein hjørnestein i regjeringa sin klimapolitikk er elektrifisering av sokkelen. Dette kuttar utslipp, men forlenger også oljealderen.

– Noreg var med på signere slutterklæringa på klimakonferansen Cop 28, som oppfordrar til omstilling vekk frå fossil energi, men har sjølv ingen planar om å bidra til dette, fortel Stepanoski.

Hoem svarer at regjeringa sin plan er å fase ut utslipp, ikkje næringar.

– Alle næringar må omstille seg, også oljenæringa, seier statssekretæren.

Kva er klimakvotar?

1. Halvparten av Noreg sine utslipp er inkludert i EU sitt klimakvotesystem. Her vorte det sette eit felles tak for den totale mengda utslipp av CO₂. Alle land får tildelt ei viss mengde dei kan sleppe ut, som etter kvart blir lågare.

2. Noreg kan også kjøpe delar av klimakvotane allokerte til EU-land om me går utover vår eiga grense.

3. Utover dette kan Noreg kjøpe kvotar frå land utanfor EU gjennom eit system under Parisavtalen. Noreg har ikkje lov til å bruke desse til å overhalde klimaavtalen med EU, men dei kan brukast til å «bevise» reduksjon i utslipp for å nå Parisavtalen.

Kjelde: Naturvernforbundet

Den internasjonale domstolen slo i sommar fast at utviding av oljeproduksjonen og nye leitelisensar kan være i strid med folkeretten.

– Dette er eit tydeleg varsel om at omstillinga vekk frå olje og gass også må omfatte produksjon, ikkje berre forbruk, ytrar Stepanoski.

Sjølv om produksjonen av fornybar energi aukar, aukar også fossil energi.

– Å stå på sidelinja og håpe at fornybar vinn, er ikkje nok, poengterer Stepanoski.

Malvik i studentlaget til FIVH meiner at Noreg er dårleg førebudd om olja går tom og vi ikkje er tidlege ute med å investere i grøn teknologi.

– På same måte som vi har ei eldrebølge, kjem vi til å få ei oljebølge om vi ikkje investerer i eit grønt skifte. Det er mange med kompetanse til å drive med grøn energi som kjem til å verte arbeidslause om vi ikkje gjer noko, seier Malvik.

Kva kan studentar gjere?

Malvik og kollegaen Kierulf meiner det handlar om å gjere dei små grepa, som å bytte kjøtt med plantebasert kost og plukke søppel i lokalmiljøet.

– Om ein stemmer MDG, ser ein kanskje ikkje ein stor forskjell, medan det å ha eit reint lokalmiljø er noko ein kan sjå veldig tydeleg, seier Malvik.

Malvik trekker fram plantebasert kost som eit av tiltaka som er vist å ha størst påverknad på klima. Eit tiltak som også er billig og bra for helsa.

– Ein kan jo berre byte takokjøtet med kikerter, så smaker det jo berre ti prosent verre.

– Eller ti prosent betre, skyt Kierulf inn. **UD**

TEKST: Grete Kristiansen Glåmen | ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

Hypnose:

Hokus pokus eller helsehjelp?

Det var både latter og tvil på hypnoseshowet under UKA-25. Selma Omdal Ergo var skeptisk til hypnose; likevel ble hun hypnotisert.

– Er det noen her i salen som ønsker å bli hypnotisert i kveld?, spør hypnotisøren.

Du kjenner spenningen i kroppen og springer opp på scenen i Storsalen på Studentersamfundet. Hendene dine hviler på lårene, og føttene er godt plantet i scenegulvet. Du lukker sakte øynene og får beskjed om å puste rolig inn og ut. Roen sprer seg i hele kroppen, skuldrene senker seg og hodet faller sakte ned. Tankene driver av gårde. Du får beskjed om å være en apekatt som plukker lus av de andre ved siden av deg for så å spise dem. Det gjør du jo åpenbart ikke, tenker du. Plutselig knipser hypnotisøren, og i øyeblikket virker det som det eneste riktige å gjøre.

Dette opplevde Selma Omdal Ergo på hypnoseshow i Storsalen. Hun er journaliststudent ved Oslomet, men er for tiden i praksis i Trondheim. Da hun ble tipset om et hypnoseshow, grep hun sjansen.

– Hvis jeg ikke prøver det selv, så kommer jeg aldri til å tro på det. Dette er min eneste sjanse i livet til å sjekke om det faktisk går an å bli hypnotisert.

Men, hva er egentlig hypnose?

Det er ikke magi; det er vitenskap

Helene Flaaten Mehl er utdannet lege og har spesialisert seg i barne- og ungdomspsykiatri. Senere har hun videreutdannet seg innen hypnoterapi. Hypnose handler om mer enn man først tror, forklarer legen.

– Hypnose er en naturlig tilstand av dyp konsentrasjon og indre oppmerksomhet der hjernen blir ekstra mottakelig for forslag og endring. Det er en tilstand vi alle beveger oss inn og ut av i hverdagen.

Mehl deler imidlertid at hun synes at hypnose burde ha et annet navn.

– Det er jo en helt naturlig tilstand, som vi litt kunstig kaller hypnose.

Legen forklarer at det er som når et barn leker og glemmer tid og sted, eller

når du er helt oppslukt i en film og plutselig kommer til deg selv igjen. Det kalles ofte flyt, men det er egentlig det samme som hypnose.

– Jeg synes også det er spennende å se hvordan hypnoselignende teknikker brukes i idrettspsykologien. Det omtales ofte som mental trening, visualisering eller prestasjonsfokus – men dette er i grunnen de samme prinsippene som hypnose, sier Mehl.

I klinisk hypnose kan man visualisere den ønskede endringen. Hjernen aktiverer nervene og musklene – til og med de små musklene som man ikke visste at man hadde – til å bidra til endring.

– Dette er ikke magi; det er vitenskap, forklarer legen.

Hypnoterapi

Mehl forteller at de fleste forbinder hypnose med showhypnose, men understreker at både leger, tannleger og psykologer kan benytte seg av hypnose under behandling. Dette betegnes både som hypnoterapi og klinisk hypnose.

– Det kan hjelpe mot alt fra smerte, angst og søvnproblemer til fobier og irritable tarm. Det gjør vi ved å hjelpe pasienten til å spisse oppmerksomheten og ved å bruke språket til å gi gode forslag.

UNIK OPPLEVELSE: Det kribler i fingrene til student Selma Omdal Ergo etter å fortelle om opplevelsen hennes. Foto: Grigore Cazacu

NAVNEBYTTE: Lege og hypnoterapeut Helene Flaaten Mehl synes hypnose burde ha et annet navn. Foto: Privat

Hypnoterapi skjer i lett hypnose, hvor man kan ha åpne øyne og snakke. Show-hypnose skjer i dyp hypnose. Show-hypnose og klinisk hypnose bruker noen av de samme teknikkene, men målet og dybden er helt forskjellige.

– Jeg ville aldri ha klart å få noen til å bli en kylling på scenen, avslutter hun.

Fra Las Vegas til Trondheim

Geir Tangen har underholdt mennesker i Las Vegas og Dubai. Nå opptrer han for tredje gang under UKA i Trondheim. Ved siden av å underholde som hypnotisør tilbyr han også hypnoterapi.

Tangen forteller at han alltid har visst at dette var noe for ham.

– Helt siden jeg var guttunge har jeg vært et nerdete barn som hadde interesse for psykologi, selv om jeg ikke visste hva jeg skulle kalle det den gangen. Samtidig har jeg alltid likt å underholde. Da han ble eldre bestemte han seg for å ta utdanning innenfor showhypnose. Senere kjente han et behov for å slå interessene sine sammen og lære seg hypnoterapi.

– Jeg synes det er fantastisk å jobbe med litt alvorlige ting og hjelpe mennesker, samtidig som jeg kan stå og tulle og tøyse på en scene, forteller Tangen.

Show, skepsis og sannheter

På scenen forvandles de frivillige studentene til både hekser og apekatter. Noen glemmer til og med fornavnet sitt. Da Tangen forteller en trist historie, bryter hele gjengen ut i latter så tårene triller. Alt skjer ved enkle beskjeder under hypnose.

Tangen beskriver hypnose som en tilstand med økt fokus og at den kritiske sansen blir satt på pause, slik som når man drømmer. Likevel understreker han én viktig faktor ved hypnose.

– Jeg kan ikke endre på dine sannheter og verdier. Derfor vil jeg ikke kunne in-

struere dem på scenen til å bli verdens råeste stripper og at de skal ta av seg klærne, bare fordi jeg sier det.

Hypnotisøren forteller at han kun gir en instruksjon, men at kreativiteten til de hypnotiserte er det som skaper showet.

– Og så er det verdens enkleste ting å ikke bli hypnotisert. Da er det bare å holde øynene åpne og ikke ha lyst.

Inntil for ti år siden var det ikke lov til å hypnotisere dersom du ikke var helsepersonell – selv ikke om de hadde lyst. I 2015 ble straffeparagraf §364, omtalt som hypnoseloven fra 1902, fjernet. Fra dette tidspunktet ble hypnose lovlig også for andre enn leger og psykologer.

– Denne loven skulle sørge for at man ikke kunne sette mennesker i avmakt. Det tok over hundre år å forstå at det ikke er sånn det fungerer; det er en frivillig tilstand, forteller Tangen.

Har du lyst til å bli hypnotisert, kan det likevel variere på dagsformen din om du får det til. Du må være i stand til å virkelig slappe av og følge flyten.

«Jeg vet ikke om jeg hadde sagt ja hvis jeg hadde visst hva som skulle gjøres.»

– Så lenge du holder på i det bevisste sinnet, er det vanskelig å komme i den transen, forklarer Tangen.

En maktposisjon

Mehl mener det krever bevissthet og ansvar å bruke teknikker som påvirker andre mennesker, enten det er på en scene eller i terapi.

– Å få noen til å gjøre noe for underholdning mens de er i en sårbar tilstand kan fort krysse en grense, understreker hun.

LEK OG ALVOR: Geir Tangen bruker hypnose både i terapi og på scenen.
Foto: Grete Kristiansen Glåmen

Når hypnose fremstilles som noe man gjør med folk, kan det skape frykt og misforståelser, forteller legen.

– Hypnose i terapi handler egentlig om det motsatte. Å gi folk mer kontroll, ikke mindre.

Under hypnoseshowet i Storsalen fikk deltakerne et glass vann med beskjed om at det skulle smake ti ganger så godt som en orgasme. Da en kvinnelig deltaker utbrøt til den fullsatte salen at det føltes slik også, stusset Ergo over tryggheten ved showet.

– Jeg vet ikke om jeg hadde sagt ja hvis jeg hadde visst hva som skulle gjøres. Men så vet jeg heller ikke om det hadde hatt samme effekt hvis jeg hadde visst det i forkant. Når jeg har sagt ja, så er det mitt ansvar òg.

Tangen forteller at han kun bruker ordet orgasme som en sammenligning for å lage et eksempel på hvor god

følelsen blir. Det er ti ganger bedre enn den følelsen, understreker han.

– Det å bruke ordet orgasme er hårfint. Jeg sier det kun som en sammenligning på en fin følelse. Jeg sier ikke at du skal få orgasme. Det hadde vært ufint.

Tangen avslutter med at han pleier å instruere dette nummeret på én mann. Dersom det er flere på scenen samtidig, tar han det på alle de hypnotiserte uansett kjønn.

– Det er feil for meg som en voksen mann å prøve å få frem følelsen av en orgasme hos en jente som står alene på scenen. Det er viktig for meg å holde meg innenfor moralske grenser slik at ingen føler seg tråknet på. Det handler om tillit.

– Kommer folk til å tro på meg?

Selma Omdal Ergo var én av de fem som ble hypnotisert på scenen under showet i oktober.

– Jeg var veldig skeptisk, men jeg var tilbøyelig til å kunne forstå det.

Hun forteller at hun opplevde en dyp indre ro. Hun satt fast i den tilstanden helt til det kom instruksjoner om hva hun skulle gjøre videre. Da Ergo fikk beskjed om å være Kina-ekspert, våknet hun til.

– Jeg ble ikke helt fullstendig bevisst, for jeg var så rolig. Jeg bare var der og skjønte ikke helt hva jeg skulle gjøre. Jeg skjønte jo hvem jeg var, hva jeg gjorde, hvorfor jeg satt her og hvorfor jeg ikke kunne snakke kinesisk.

Hun fikk ikke til å snakke kinesisk, men heller ikke norsk, og endte opp med å bare mumle noe før hypnotisøren ga henne en annen instruksjon, forteller hun.

– Foruten det, var det veldig rart hvor mye jeg var tilbøyelig til å gjøre. Selv om jeg var bevisst over at jeg gjorde det.

Ergo forteller videre om at hun ble bedt om å være en apekatt og spise lus av dem ved siden av.

– Det gjør jeg ikke, tenkte jeg, men så satt venninnen min ved siden av meg, og plutselig ville jeg spise lus av hodet hennes. For det virket jo helt naturlig der og da.

Nå som hun har fått opplevelsen litt på avstand har hun både ledd, følt seg rar og litt flau.

– I ettertid har jeg tenkt sånn: Hvordan klarte jeg å få meg selv til å gjøre det? Hvorfor faen gjorde jeg det?

Likevel er Ergo fornøyd med at hun fikk prøvd det ut, men innser at hun må leve videre med en ny opplevelse som mange stiller seg tvilende til.

– Jeg tror de færreste kommer til å tro hva som har skjedd, men jeg må jo bare si det, så får folk tro hva de vil. Jeg sitter inne med en veldig rar følelse av at verden ikke er som jeg tidligere har forstått den, og det synes jeg er rart. **UD**

I AKSJON: Nok et år underholder hypnotisør Geir Tangen under UKA.
Foto: Sigrid Hauge Nustad

I fangenskap for å frakte nødhjelp:

– Jeg hadde gjort det igjen

NTNU-student satt i Israelsk fengsel i ti dager, uten å vite når hun fikk komme hjem.

TEKST: Karen Krokeide og Anette Ravan | FOTO: Matias Straume Mørland | ILLUSTRASJON: Alexander Barstad

HØR, BARN I GAZA DØR: Eline Frøysa Nordli forteller om et verdenssystem som svikter. I Palestinaleieren på NTNU er det tegnet opp røde prikker for å symbolisere hvor mange barn som dør i Gaza.

– Skitne hunder, roper fengselsvakten mot dem.

Eline bråvåkner av at fengselsbetjentene braser inn i cellen. Det er tilnærmet tropevarme i ørkenen, og i fengselet som palestinerne kaller «lidelse» er det hverken klimaanlegg eller rent vann. Hygiene, trygg mat og medisiner er mangelvare. Den røde prikken fra lasersiktet pekes mot pannen hennes.

Eplet faller ikke langt fra stammen

Eline Frøysa Norli beskriver seg selv som «den vanlige mannen i gata».

– Jeg er faktisk veldig lite spennende, innleder Eline.

Men hun har en spennende historie å fortelle. Den begynner i Trondheim med det hun beskriver som en normal og trygg barndom, med litt for mange hobbyer.

Eline ramser opp jakt, fiske og dykkerforeldre som tok henne med ut på sjøen. Hun fikk også sin første hest da hun var tretten, som ble med henne på toppidrettslinjen på videregående i Danmark.

– Men det er en tid for alt, og så skulle man bli student.

Eline drar ikke langt for å studere, og samfunnsengasjementet vokser for alvor frem på NTNU – i hennes fødeby, Trondheim.

– Vi har alltid hatt gode politiske diskusjoner hjemme, men jeg tror man må nå en viss alder før man begynner å gå inn i de diskusjonene selv.

Hun forteller om en far som konstant hører på nyheter på radioen og en mor som har boikottet Israel så lenge hun kan huske. Studentpolitikken blir derimot arenaen som tar engasjementet hennes fra kjøkkenbordet og ut i verden.

– Jeg har engasjert meg mye i studentpolitikken. Det var sånn samfunnsengasjementet vokste frem. Jeg ble engasjert i det som rørte seg politisk på NTNU, men også nasjonalt og internasjonalt.

Ved siden av politikken og en master i industriell økologi, beskriver Eline seg selv som en klassisk «adrenalinjunkie». Hun har fortsatt naturen nær sitt hjerte og driver både med klatring, dykking og litt seiling, som hun lærte i Danmark. Den gang var seiling kun lek og moro.

Fra baby-aktivist til israelsk fange

Eline beskriver at hun lenge var en «baby-aktivist», som først og fremst delte innlegg på sosiale medier og snakket om politikk med venner og familie. Dette endret seg da Eline så at Global Sumud Flotilla, en ikke-voldelig samling av båter som skulle frakte nødhjelp til Gaza, trengte folk til crewet sitt.

– Jeg fikk en enorm følelse av at jeg måtte være der. Det føltes som det eneste rette å gjøre.

Eline sender moren en melding:

«På en skala fra én til ti, hvor forbannet blir du hvis jeg blir med på dette?»

Moren svarer:

«Jeg blir ikke sint. Jeg blir veldig stolt og veldig bekymret».

Fem kjappe:

Hvem var din barndomshelt?

Pippi Langstrømpe. Jeg lever fortsatt i tråd med mottoet: «Det har jeg aldri prøvd før, så det klarer jeg sikkert». Forbildet mitt da jeg vokste opp (og nå) var også mamma. For en rå dame hun er!

Hva inspirerer deg mest?

Naturen. Jeg finner alltid ro, klarhet og mening i naturen.

Hvordan ville en venn beskrevet deg?

Fyrverkeri av energi, tøff, modig og empatisk.

Hva er ditt favorittminne i livet?

Det er utrolig mange fine å ta av, men å dykke med hai og få dem på én meters avstand midt i deres habitat er ganske langt oppe på listen. For en sinnssyk opplevelse!

Hva får blodet ditt til å koke?

At hele verden sitter og ser på at barn blir skutt og drept på åpen gate, sultet og lemlestet uten å evne eller mot til å ansvarsforfølge de som står bak.

Etter klarsignal fra moren melder Eline seg på med en gang.

– Jeg satt hjemme i Norge og følte på en håpløshet. Jeg så at politikerne ikke gjorde noe. De instansene man lagde etter andre verdenskrig for at dette aldri skulle skje igjen, sviktet. FN sviktet. Alt sviktet.

Eline forteller at dette blir et slags vendepunkt for henne. Hun innser at hun må ta saken i egne hender.

– Når alt svikter, så må vi sivile forsvare det som er rett. Det handler i bunn og grunn om å være et medmenneske.

En uke senere er hun i Barcelona og jobber for å klargjøre båtene de skal reise med, som neststyrmann. >

Med livet som innsats

Før Eline går om bord i båten Yulara med kurs mot Gaza må hun akseptere at det er en sjanse for at hun ikke vil komme tilbake.

– Jeg kjente til risikoene ved å reise, og det er alltid en viss risiko for liv i et sånt scenario. I verste fall ville Israel stoppe oss med vold.

Eline forteller at beslutningen ikke var basert på en lang tankeprosess, men heller at det føltes naturlig å ta del i oppdraget.

– Jeg hadde en følelse av at hvis ikke vi gjorde det, hvem ville gjøre det da?

Videre uttrykker hun at man ikke kan ha dødsangst på et slikt oppdrag.

Kidnappingen

Det er sent på kvelden den første oktober. Det er helt mørkt. Mannskapet på båten Yulara hører plutselig flere droner nærme seg.

Kapteinen iverksetter en sikksakkmanøver for å forhindre et mulig treff.

– Det går fort, – kanskje 30 sekunder – så slippes bomben på båten.

Takket være kapteinens raske handling treffer bomben på siden av båten. Likevel roper han at det svir på kroppen: Det er et kjemisk angrep. Det regner bomber i tre og en halv time.

Konvoien blir utsatt for totalt 16 angrep i løpet av turen.

– Vi ser lysglimtene, så går det et sekund, og så hører vi lyden og kjenner trykkbølgen fra eksplosjonen i brystet.

Eline beskriver det hun ser rett etter bombingene.

– Ingen båter stoppet. Alle seilte videre sammen. Lysene fra de 44 andre båtene var et utrolig flott syn.

Når de nærmer seg kysten av Gaza går fullt bevæpnede marinesoldater ombord i båtene. Mannskapet kaster alt av teknologisk utstyr og ting som kan minne om våpen over bord.

– «Who’s the captain? Who’s the captain?»

Mannskapet forteller ikke hvem kapteinen er, men Eline er kontaktpersonen som skal snakke med soldatene. Det israelske militæret arresterer dem for å ha seilt inn i en militær blokad, men Eline vet at blokaden er ulovlig.

Militæret ransaker både mannskapet og båten. Det begynner å lysne, og det israelske militæret seiler Yulara mot Ashdod.

Ti dager i fangenskap

– Flåten med sivile, humanitære arbeidere ble bombet, og Norge har ikke fordømt angrepet. Det har jo å gjøre med sikkerheten til andre humanitære aktører også.

Reisen skulle egentlig vare i underkant av en måned. I stedet ble Eline borte fra 23. august til 10. oktober, hvorav nesten ti av dagene ble tilbrakt i et israelsk fengsel.

– Norske myndigheter sa før vi ble kidnappet at de håpet at norske statsborgere skulle bli behandlet fint hvis

ENGASJERT: Foreldrene til Eline sådde et frø, men engasjementet for politikk fikk vokse videre på NTNU.

Israel stoppet oss. Dette er egentlig det samme som å si at: «Det er helt greit at dere kidnapper våre statsborgere i internasjonalt farvann, bare dere behandler dem fint».

Eline forteller at de ikke ble behandlet fint i fengsel. Hun beskriver et fysisk og psykisk belastende miljø. Fangene ble vekket flere ganger på natten av at det israelske militæret pekte våpen mot dem og beordret dem til å stå opp: De skulle telles. De ble kalt «skitne» og «hunder», selv om de ikke fikk vaske seg.

Maten de fikk servert hadde stått i solen og blitt dårlig, og det så også ut som fengselskatten hadde forsynt seg først. Dette skulle skyldes ned med skittent vann, samtidig som fengselsbetjentene drakk flaskevann foran dem og kastet halvtomme flasker i søppelet.

– Jeg ble plassert i isolasjon i to og et halvt døgn uten å få vite hvorfor. Våre palestinske advokater fortalte at dette var fordi Norge hadde spurt om separat deportering.

Tyrkia tar reiseregningen

Eline forteller at selv om de rapporterte om forholdene i fengselet, sa den norske ambassaden ved deres første besøk at de ikke kunne hjelpe dem. Hun forteller videre at de ikke hadde tilgang til advokat under høringer.

– Vi rapporterte de faktiske forholdene til ambassaden, som skal ha rapportert dette videre til Utenriksdepartementet.

SKUFFET: Eline synes ikke Norge gjorde nok i forbindelse med kidnappingen.

Eline forteller at Norge ikke gikk ut og kommenterte situasjonen eller hjalp dem.

– Det er kritikkverdig når Norge har anerkjent at det å kidnappe sivile i internasjonalt farvann er brudd på menneskerettighetene. Men de gjorde ingenting for de norske statsborgerne som opplevde brudd på menneskerettighetene, fortsetter hun.

Eline uttrykker at mangelen på politisk handling er dobbeltmoralsk.

– Vi sanksjonerer Russland med en gang, og etter to år med folkemord er det ikke en eneste sanksjon mot Israel.

Eline uttrykker at hun ble behandlet forholdsvis bra i fengsel fordi hun er hvit og kvinne. Hun forteller at palestinske fanger opplever en langt mer brutal behandling i samme fengsel.

Etter forespørsel fra den norske delegasjonen i Global Sumud Flotilla, tar Tyrkia reiseregningen, og den 13. oktober venter mor og far med åpne armer på Trondheim lufthavn.

Ni timer med fiske

På tross av bombeangrep, fangenskap og behandlingen fra det israelske militæret, angrer ikke Eline på at hun dro.

– Jeg hadde gjort det igjen, også hvis jeg hadde visst utfallet.

Selv om nødhjelpen ikke kom frem til Gaza, hjalp flotiljen likevel på en uventet måte.

– Israel brukte så mye ressurser på å stoppe oss at fiskerne i Gaza fikk fisket i ni timer. Det i seg selv gjorde det verdt det, sier hun og smiler.

Hun trekker også frem at turen deres skapte økt oppmerksomhet rundt situasjonen i Gaza.

Seks fremmede på femten kvadratmeter

Eline understreker at ingen er med på en sånn tur for personlig vinning. Samtidig mener hun også at turen har styrket henne som person.

– Det gir en ro. Jeg føler meg mye tryggere i meg selv. Jeg stoler på at jeg klarer å møte vanskelige situasjoner, både fysisk og mentalt.

26-åringen forteller at når man er seks vilt fremmede mennesker på femten kvadratmeter, må man lære seg å håndtere uenigheter og stå i krevende mentale situasjoner. Samtidig har nettopp dette også skapt et sterkt fellesskap.

– Det samholdet vi fikk allerede de første dagene før reisen var jo helt fantastisk, og samholdet på båten var også veldig spesielt.

På båten var det ingen sosiale forventninger fra hverken samfunnet eller en selv.

– Etter et par uker på båten følte jeg meg så fri.

Eline beskriver følelsen av å være med på noe større enn seg selv.

– Jeg følte meg egentlig mer hel da jeg kom hjem enn da jeg dro.

Ut av fengsel, inn i flotilje

– Det første jeg tenkte på da jeg kom ut av fengsel var å fortrest mulig komme meg tilbake på en båt. Jeg skal tilbake på en flotilje. Så det blir nok ikke siste gang.

Det er mye som må og kan gjøres, også i Norge.

– Det er jo kamper som må tas her hjemme, med UD og den behandlingen vi fikk i fengselet, hvor Norge ikke hjalp.

Eline forteller at hun har en masteroppgave som kunne trengt litt kjærlighet, men det kan virke som at hjertet hennes ligger et annet sted akkurat nå.

– Jeg skal gjøre det jeg kan her hjemme for Palestina, og så sette meg på en båt ved første anledning.

Hun oppfordrer studenter til å bry seg.

– I en travel studietid er det vanskelig å engasjere seg for det som skjer i verden. Men ikke stikk hodet i sanden og vær passiv. Passivitet er det som gjør at det vonde i verden får lov til å fortsette.

Svar fra Utenriksdepartementet

Kommunikasjonsrådgiver i Utenriksdepartementet Mathias Rognved svarer på kritikken fra Norli på e-post:

– Vi har stor forståelse for at dette har vært en tøff sak for de involverte og kan forsikre om at denne saken har hatt høy prioritet i utenriktjenesten.

Ifølge Rognved kan ikke norske myndigheter involvere seg direkte i rettsprosessene til norske statsborgere som er arrestert i utlandet. I denne saken er det derfor israelske myndigheter som beslutter når og hvordan de fengslede skal løslates.

VISITT: Kommunikasjonsrådgiver i Utenriksdepartementet, Mathias Rognved, forteller at de ikke kan gripe inn i et annet lands rettsprosess, men at de norske borgerne fikk konsulær bistand. Foto: Utenriksdepartementet

SAKEN I EGNE HENDER: Eline er lei av politikere som ikke gjør noe for å hjelpe befolkningen i Gaza. Foto: Privat

VANT TIL VANN: Eline vokste opp med foreldre som er dykkere. Erfaring med båt og vann kom godt med som neststyrmann på båten Yulara. Foto: Privat

– Ambassaden i Tel Aviv var i daglig kontakt med israelske myndigheter og besøkte de norske borgerne i fengselet ved flere anledninger. De ba om at de fengslede fikk tilstrekkelig mat og drikke, tilgang på medisinsk behandling, informasjon om sakene sine, tilgang på advokat og at de ble behandlet med respekt.

Rognved forsikrer om at det ble gitt utstrakt konsulær bistand til de norske borgerne som ble arrestert på båtene og fengslet i Israel, innenfor de rammene som er gitt av blant annet Stortinget. **UD**

Under Dusken har sendt en e-post til den israelske ambassaden i Oslo som ikke har svart på vår forespørsel om å kommentere på saken.

Løpebølgen har truffet Trondheim

Løpeskoene er snørt, og menneskene flyr rundt i Trondheims gater. Det er ikke bare en innbilning, men en faktisk økning i antall løpere i Trondheim.

TEKST: Sigrid Auno og Håvard Stenstadvold

FOTO: Grigore Cazacu

ILLUSTRASJON: Lea Lauvland Longva

Tor-Arne Hetland, direktør for trening og idrett i Sit, skriver i en e-post til Under Dusken at de er positive til løpetrenden og at de også merker det på et økt antall medlemmer.

– Vi har gått fra å ha 13 700 medlemmer i snitt i årene 2016–2020 til over 19 000 medlemmer i 2025, skriver Hetland.

Sit Trondheim har 80 møller man kan benytte seg av, og hver løpemølle på Sit går rundt 10 000 kilometer i året.

– Alt med løping er bra, om man øker belastningen med progresjon og ikke tror man er Jakob Ingebrigtsen fra første økt.

Hetland er fornøyd med at studentene har tatt fatt på løpingen.

– Løpebølgen er fenomenal.

En stor økning i antall løpere

Kristine Marie Pettersen studerer psykologi ved NTNU, og er arrangementsansvarlig i NTNUI friidrett. Hun forteller om en stor økning i antall som ønsker å delta i løpegruppen deres.

– Det er rundt tre hundre flere som har trykket at de «skal» på arrangementene våre denne høsten i forhold til i fjor. Det har vært en ganske stor økning, forteller Pettersen.

Det er ikke bare i antall joggere det har vært en merkbar økning, men også i utgiftene til klubben.

– Å delta i løp har blitt utrolig populært, og det betyr nok at det er flere som løper. Det ser vi på refusjonene vi gir ut – vi gir ut mer støtte til løp nå enn før.

Det kan Trondheim maraton skrive under på. De har hatt rekordhøyt antall deltagere i 2025. Uansett vær og føre kommer studentene seg ut.

– På finværsdagene er det kanskje aller flest som løper, men jeg føler det er mye folk ute og løper hele tiden, sier Pettersen.

Lavterskel og sosialt

– Det å løpe langt har blitt veldig «inn». Det har nok mye med sosiale medier å gjøre, at det har blitt populært. Mange legger ut bilder fra løpeturer, og så er det en enkel måte å drive aktivitet på, fortsetter Pettersen.

Skrollingen kan ha hatt en positiv effekt for å få studentene ut døren. Å delta i løpegrupper oppleves som givende – ikke bare for treningens del, men også for det sosiale.

– Det er en veldig lavterskel og sosial arena. Det er fint å møte folk på tvers av studieretninger.

10 000 KM I ÅRET: Tor-Arne Hetland, direktør for trening og idrett i Sit, forteller at en løpemølle på Sit går rundt 10 000 km i året. Foto: Sit

MANDAGSJOGG: NTNUI møtes hver mandag utenfor Gløshaugen og løper samlet.

Pettersen trekker frem at man får dekket flere behov av å bli med på løpetur sammen med en løpegruppe.

– Du får trene, være sosial og slippe skolestresset – og dessuten får du endorfiner. Det gir alle de fysiske og psykiske fordelene, sier hun og smiler.

Pils førte til løpegruppe

Emilie Jokiel Høyvik studerer medisin ved NTNU, og er frivillig i organisasjonen International Association for the Exchange of Students for Technical Experience (IAESTE). I slutten av 2023 fikk hun lyst til å slenge seg på løpebølgen og startet en løpegruppe i studentorganisasjonen.

– Etter et par pils klarte jeg å overbevise en god gjeng til å melde seg på Trondheim maraton. Det ble helt naturlig å starte en løpeklubb for å trene til løpet sammen, og så slo det veldig godt an.

Gruppen ligger nå på rundt 30 løpere, som alle er interne i IAESTE i Trondheim. Høyvik spekulerer, likedan som

SOSIALT: Arrangementansvarlig i NTNUI friidrett, Kristine Marie Pettersen, trekker frem at det sosiale er viktig i NTNUI sine løpegrupper.

Pettersen, at sosiale medier har mye av skylden – særlig gjennom innlegg fra utøvere som gjennomfører slike lange løp.

– Jeg tror at det pirrer begjæret for å få til ting og føle på mestring. Og lengre løp gir skikkelig mestring til folk. Det handler ikke om å være først i mål, men

heller bare om å gjennomføre, og det tror jeg appellerer til mange.

Vekst uten frafall

Høyvik forteller at løpegruppen startet med fem medlemmer, og så fristet det etter hvert for flere medlemmer å slenge seg på.

– Først var det en jevn økning i folk som meldte seg på i påvente av Trondheim maraton, og så har engasjementet holdt seg stabilt etter det. Jeg trodde at det kom til å dabbe av i ettertid, men interessen er der fortsatt – også blant folk som ikke har løpt noe særlig tidligere.

Økningen skyldes en blanding av både nye og eksisterende medlemmer i IAESTE som melder seg på, sier Høyvik. Gruppen passer på å være tilgjengelig for alle som vil være med.

– Vi har fokusert på å holde tempoet på et greit nivå. Det er jo typisk med disse løpegruppene at tempoet blir veldig høyt for folk som ikke har drevet

med toppidrett før. Vi vil ikke at noen skal dette av eller grue seg.

Sosialisering og struktur er fordeler Høyvik peker på. Hun prøver selv å skvise inn løpeturer både før, midt i og etter skoledagen. Det er motiverende å ha avtalt med andre at man skal løpe, sier hun.

– Nyttan av å løpe med andre er 50/50 treningen og det sosiale. Jeg tror at det er lettere for mange i gruppen å komme seg ut når man ikke gjør det alene.

Gruppen holder koken hele året. Høyvik merker seg at oppmøtet blir bedre i eksamensperioden. Hun skylder på den friere timeplanen og lysten til å få inn trening mellom leseøktene.

– Man merker det faktisk også i sommerferien, for de av oss som har sommerjobb i Trondheim. Så vi stopper ikke da heller.

Høyvik har observert en økning overalt, ikke bare hos IAESTE.

– Jeg føler at jeg ser flere løpegrupper. Det kan være fordi jeg har blitt mer oppmerksom etter jeg selv ble med i en løpegruppe, men jeg synes det virker som det faktisk er flere ute og løper – til alle døgnetts tider.

MARATON: Å fullføre sitt første maraton med løpegruppen var en hyggelig opplevelse som ga mestring og samhold, forteller IAESTE-frivillig Emilie Jokiel Høyvik.

En ulempe

Både Pettersen og Høyvik arrangerer økter for studenter i Trondheim hver uke, noe som kan ha gjort det lettere for flere – selv de uerfarne – å slenge seg på.

– Folk er veldig motiverte til å løpe sammen, og etter hvert har bare flere og flere slengt seg på. Det har blitt mye sosialt ut av det, sier Høyvik.

Begge trekker frem at det sosiale veier tungt hos mange av dem som deltar i gruppene.

– Det å være sammen og trene gir overskudd til studiehverdagen. Etter å ha sittet og lest i timevis blir det et sosialt avbrekk med noe fysisk og mentalt, forteller Pettersen.

Selv om helsegevinsten er stor for kropp og sjel, forteller Tor-Arne Hetland i Sit om en av ulempene som kan komme med løping, spesielt som student.

– Den eneste ulempen med løping er at man bestandig har lyst på nye joggesko. Og det er en kostbar affære, avslutter Hetland. **UD**

KRIGER OM KARAKTERENE – NTNU TAPER

Om drømmen er å ta en master ved UiO, bør du som student ved NTNU vurdere å legge den på hyllen.

TEKST: Lise Strand og Anna Kongshaug
ILLUSTRASJON: Thomas Bruknapp

Karakterer er avgjørende når man søker seg inn på mastergrad. Enhver bachelorstudent har rett til å søke seg til et nytt universitet, men utgangspunktet er ikke likt for alle.

Undersøker man karakterfordelinger ved UiO og NTNU, samsvarer ikke eksamensresultatene med hverandre. Dette gjelder spesielt for samfunnsvitenskapelige utdanningsløp, som bachelor i psykologi og statsvitenskap.

I innføringsemner er snittkarakteren på de fleste psykologi- og statsvitenskapsfag ved NTNU C. I tilsvarende emner ved UiO får flesteparten A og B.

Også for bachelorutdanningen for øvrig er det også forskjeller. UiO har en høyere andel studenter som får A og B, og færre som får de lavere karakterene. Dette til tross for at NTNU generelt har færre studenter som får karakteren C sammenlignet med UiO.

Tar fem emner i semesteret

Psykologistudent Ida Løkken-Holgersen fullførte førsteåret av en bachelor på UiO før hun byttet til NTNU. Etter å ha studert ved begge institusjonene har

hun innsikt i flere ting som skiller dem. En merkelig forskjell er antall emner i semesteret.

– Selv etter et fullverdig år på UiO, reduserte NTNU studiepoengene mine fra 60 til 45. De emnene som var verdt 10 poeng, er nå kun verdt 7,5 poeng, forteller Løkken-Holgersen.

Nå er psykologistudenten nødt til å sjonglere fem emner i semesteret for å ta igjen det NTNU mener hun har tapt i utdannelsen så langt.

– Arbeidsmengden i emnene ved henholdsvis UiO og NTNU virker lik selv om fagene ikke er like mye verdt poengmessig, sier hun.

Stort sett går det greit for Løkken-Holgersen å ta flere emner i semesteret, men i eksamensperioden merkes det godt.

– Det blir hektisk. På NTNU er det mange skoleeksamener som foregår med korte mellomrom. UiO sine eksamener var bredere, mens det virker som NTNU prøver å skille karakterene A fra B ut ifra spørsmålene de stiller, forklarer Løkken-Holgersen.

Manglende variasjon i eksamensformat

I tillegg til å ha flere fag i semesteret, opererer NTNU og UiO ulikt når det gjelder eksamensformat. På førsteåret av bachelor i psykologi viser Løkken-

FOSTRER EGNE BARN: Løkken-Holgersen mistenker at UiO helst vil beholde sine egne studenter. Foto: Lise Strand

Holgersen til et tydelig skille mellom de to universitetene.

– Psykologistudentene ved NTNU må gjennom åtte skoleeksamener på førsteåret. På UiO var det mer variert med både semesteroppgave, hjemmeeksamen og skoleeksamen.

Prorektor for utdanning ved NTNU, Geir Egil Dahle Øien, oppfatter skoleeksamen som effektiv og rettferdig.

– Den gir lik behandling av alle studenter gjennom anonym retting. Det er en form som er kjent for studentene og som er relativt enkel å gjennomføre og rette. I tillegg er den nokså robust mot juks, spesielt i en tid med økt bruk av KI-verktøy, forteller Øien.

Audun Digerud, avdelingsdirektør ved Studieavdelingen på UiO, forklarer at eksamensformatet til hvert emne vurderes individuelt ut ifra hva som er mest hensiktsmessig.

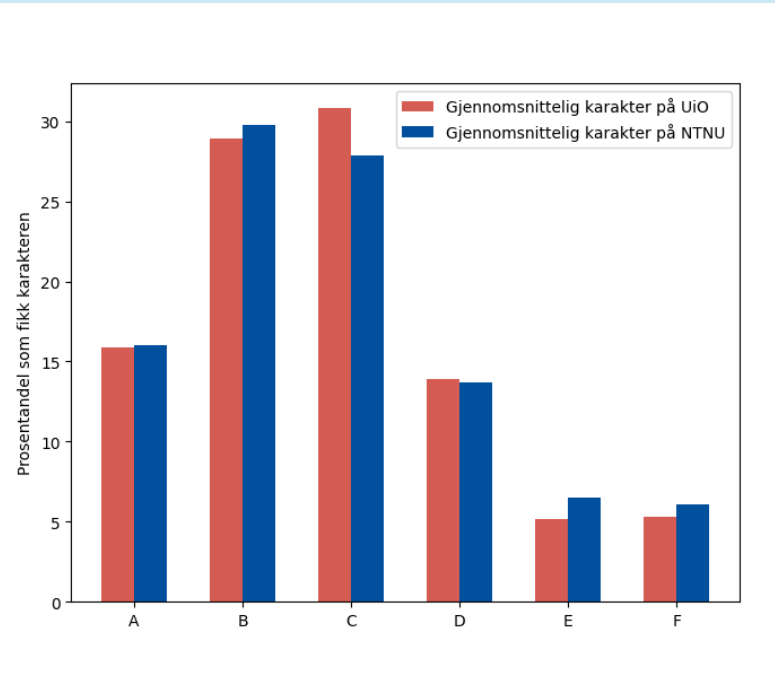
– Hvilken vurderingsform som brukes ved eksamen skal være koblet til forventet læringsutbytte i emnet og måle de kunnskapene og ferdighetene studentene har oppnådd på en betryggende måte, sier han.

Student Løkken-Holgersen er usikker på om skoleeksamen er den beste vurderingsformen for samfunnsvitenskapelige emner.

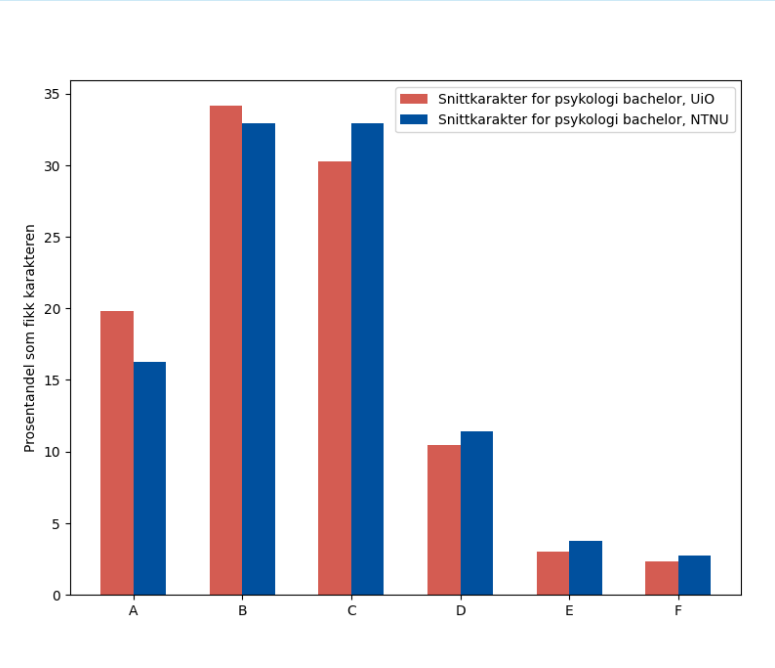
– At vi på UiO fikk testet ulike vurderingsformer allerede på førsteåret tror jeg var lurt. Semesteroppgaver og hjemmeeksamen fordrer kanskje mer selvstendig refleksjon enn det å pugge til en skoleeksamen, sier hun.

Prorektor Øien bekrefter at skoleeksamen ikke nødvendigvis er den beste måten å måle studenters faktiske kompetanse på, og at den heller ikke bidrar til læring underveis i studiet. På lang sikt vil han endre på denne ordningen.

– Det er ønskelig med mer variasjon i vurderingsformer, mer bruk av arbeidsrelevante problemstillinger og mer formativ vurdering underveis i studiet. Ved NTNU arbeider vi aktivt for å stimulere til en slik utvikling, sier han.

NTNU VS. UIO: Figuren viser gjennomsnittlig andel som fikk de forskjellige karakterene ved alle studier på UiO og NTNU fra 2019 til 2024. Hentet fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

PSYKOLOGI: Figuren viser gjennomsnittlig andel som fikk de forskjellige karakteren ved bachelor i psykologi på UiO og NTNU fra 2019 til 2024. Hentet fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Ikke en bevisst målsetting

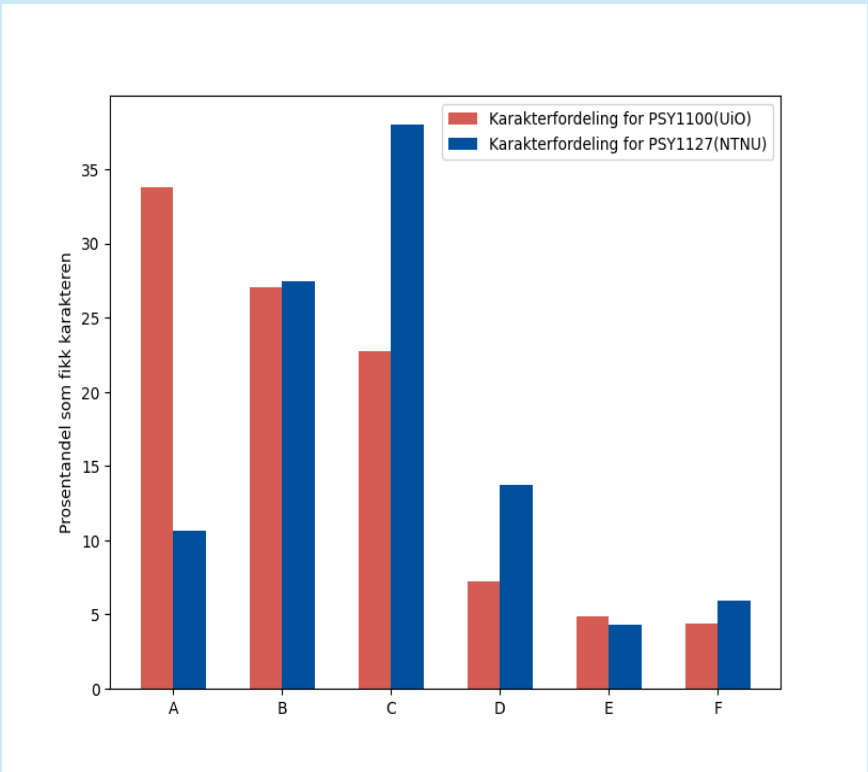
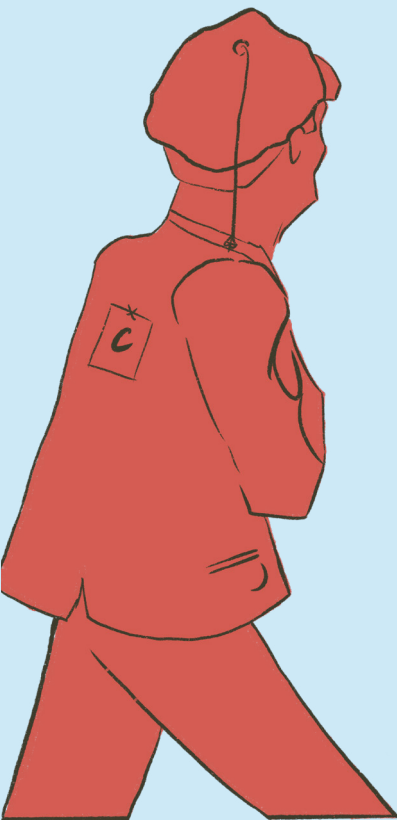
Normalfordelte karakterer samles rundt midten og gir flest karakter C, så synker grafen gradvis mot ytterkantene og ender med færrest A-er og F-er. Der NTNUs karakterfordeling er tilnærmet normalfordelt slikt, ser man ikke samme trend på UiO.

– Normalfordeling er ikke et mål i seg selv ved NTNU. Studentene skal vurderes etter kvaliteten på sin individuelle prestasjon, ikke i forhold til hverandre, sier prorektor Dahle Øien.

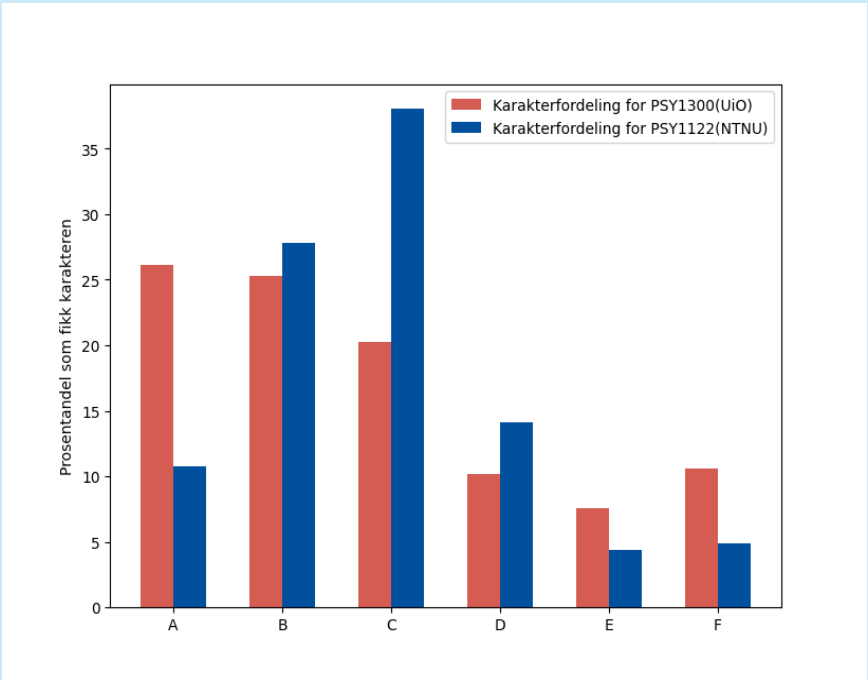
Avdelingsdirektør Digerud ved studieavdelingen på UiO er enig med Øien, og fastslår at Kunnskapsdepartementet ved flere anledninger har presisert at det ikke er et mål å ha en normalfordeling på den enkelte eksamen.

– Fagmiljøer har laget sensorveiledninger, og karaktersettingen følger beskrivelsen av karakterskalaen, forklarer han.

At karakterene likevel ser normalfordelte ut på NTNU, forklarer Øien ut ifra statistiske prinsipper om store

SOSIALPSYKOLOGI: Figuren viser antallet studenter som fikk de forskjellige karakterene i to tilsvarende emner fra første semester på bachelor i psykologi ved UiO og NTNU i 2024. Hentet fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

KOGNITIV PSYKOLOGI: Figuren viser antallet studenter som fikk de forskjellige karakterene i to tilsvarende emner fra første semester på bachelor i psykologi ved UiO og NTNU i 2024. Hentet fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

utvalg. På fagspråket heter dette sentralgrenseteoremet. Øien forklarer det slik:

– Likevel vil man i praksis ofte se en karakterfordeling over flere år som ligner en normalfordeling, spesielt ved store studentgrupper og eksamener med mange og innbyrdes uavhengige spørsmål. Normalfordelinger skjer naturlig, og er ikke en bevisst målsetting.

Denne tendensen oppstår imidlertid ikke ved UiO.

Samarbeidet opphørte i 2017

Universitetene har samarbeidet om samkjøring av karaktersetting tidligere. Samarbeidet ble gjennomført i regi av universitets- og høyskolerådet (UHR). Sist de møttes for å ha en såkalt «karaktersamling» var i 2017.

– Siste rapport kom i 2016. Den konkluderte med at det var forskjeller i karaktersetting både mellom fag og institusjoner, opplyser seniorrådgiver Ann Elin Brattebø Andersen i UHR.

Digerud ved UiO forklarer at eksterne sensorer blir brukt til å kvalitetssikre undervisningen.

– Universitets- og høyskolerådet har utarbeidet en rekke veiledende nasjonale retningslinjer for sensurarbeid. Ved ekstern sensur vil ansatte sensurere på tvers av utdanningsinstitusjoner.

Universitetene lager også retningslinjer internt.

– Dessuten utarbeider UiO sensorveiledninger til alle eksamener.

Også prorektor Øien ved NTNU viser til samarbeid med eksterne sensorer for å gi faglig kvalitetssikring og bidra til mer ensartet karaktersetting.

– I NTNUs studieforskrift er det fastslått at alle emner skal ha ekstern sensor minst én gang i løpet av en treårsperiode. Ved vurdering av masteroppgaver skal det alltid være minst to sensorer, hvorav én er ekstern.

Løkken-Holgersen avslutter med å si at siden karakterforskjellene er så store, blir det umulig for eksterne å komme inn på UiO for å ta en mastergrad.

– Det virker på en måte som de foster sine egne barn, uten å slippe andre inn i familien. Jeg føler nivået på studentene har vært det samme, så forskjellen burde ikke være så stor. **UD**

IKKE NORMALFORDELT: Prorektor ved NTNU, Geir Egil Dahle Øien, forklarer at det ikke er et mål at karakterene ved NTNU skal være normalfordelt. Foto: NTNU

EKSTERNE SENSORER: Avdelingsdirektør for studieavdelingen ved UiO, Audun Digerud, forklarer at UiO legger stor vekt på bruk av eksterne sensorer. Foto: UiO

Italiensk matlagingskunst på tvers av landegrenser

TEKST: Lise Strand

FOTO: Ingve Aleksander Hetland

ILLUSTRASJON: Pernille Leine Nilsen

Mat er en av de mest håndfaste måtene kultur krysser grenser på. Når utvekslingsstudenter tar med seg mattradisjonene fra hjemlandene sine, kan enkle besøk gi mulighet for kulturutveksling over matbordet.

Ingeniørstudent Gabriel Gambaro kommer opprinnelig fra Roma i Italia, og befinner seg nå på et kjøkken i Berg studentby. I dag lager han tortellini fra bunnen av og forklarer hvordan han lærte seg den italienske matlagingskunsten.

– Man lærer å lage mat på en passiv måte, ved å se foreldrene og besteforeldrene sine gjøre det, forklarer Gambaro.

Det å lage tortellini er noe som involverer hele familien, forklarer han. Vanligvis lages deigen på forhånd og fryses ned.

Tilstedeværelsen av mat i det italienske sinnet

Når Gambaro blir spurt om mat er en stor del av livet hans, er svaret klart.

– Som italiener tenker jeg konstant på mat. Maten er alltid til stede i livet mitt. Tankene mine trekkes alltid dit fordi alle aspekter av livet blir bedre med mat, forklarer Gambaro.

Metodene som brukes i italiensk matlagingskunst endrer seg stadig, men bare på det minste detaljnivå.

– Nøkkelen er å ikke overkomplisere en rett som allerede er perfekt balansert. I stedet burde du utnytte det du allerede har på best mulig måte, sier Gambaro.

Gambaro forteller at faren hans er den beste kokken i familien.

– Faren min har hemmelige oppskrifter som ingen andre klarer å gjenskape. Det er fordi han lager mat etter intuisjonen, i stedet for etter oppskrift. Det er de små, subtile grepene som gjør maten hans spesiell.

Å eksperimentere med matlagingskunst er vanlig i Italia. Gambaro forklarer at italienerne vanligvis har altfor mye mat i kjøleskapene sine.

– Men vi liker ikke matsvinn. Vi tilpasser oppskriftene for å unngå å kaste bort mat som kunne blitt brukt i retten vi lager.

Grunnprinsippet i italiensk matlagingskunst er å respektere tradisjon og å lære fra de som kom før deg. Du får lov til å innovere, men det krever at du holder deg ydmyk overfor tradisjonene.

– Flere av de tradisjonelle italienske oppskriftene ble først laget under krigs- og etterkrigstiden, da ingrediensene var

TRADISJON: Gabriel Gambaro snakker kjærlig om hjembyen Roma og de kulinariske grepene som kommer derfra.

vanskelige å få tak i. Vi bryr oss spesielt om disse rettene, fordi de knytter oss til historien og fortiden vår, reflekterer han.

Når Gambaro lager pastadeigen til tortellinien, holder han seg trofast til tradisjonelle italienske oppskrifter.

– Italienske retter er ukompliserte av en grunn. Å holde oppskriften enkel er en hyllest til dem som lagde den, påpeker han.

Tradisjonstapet over generasjoner

Gambaro er bekymret for at italienske matlagingskunsttradisjoner er i ferd med å miste posisjonen sin i samfunnet.

– Det virker som om mange av mattradisjonene våre har blitt misbrukt i forretningsmodeller og som turistattraksjoner. Turistene kommer til Italia for å oppleve tradisjonell italiensk mat, men det de opplever er spesielt kuratert for dem og er ikke laget for lokale italienere.

Gambaro bruker den klassiske margherita-pizzaen som eksempel. I Italia er det økende debatt rundt hvor enkel pizzaen skal være.

– Gourmetrestauranter bruker dyre ingredienser og lager pizza som er mindre tilgjengelig for gjennomsnittlige italienere. Pizza burde være for alle, og

stigende priser burde ikke tvinge folk til å endre matvanene sine.

De enkle rettene Gambaro er så glad i blir mer og mer komplekse og utilgjengelige.

– Jeg er redd for at noen av de italienske matlagingskunsttradisjonene kommer til å gå tapt. Særlig hvis italienere ikke klarer å videreføre dem til neste generasjon, fordi man er besatt av at de enkle rettene skal se «glossy» og overdådige ut, sier han.

Retten som gjør Trondheim til Roma

Når han blir spurt om yndlingsretten sin, snakker Gambaro ømt om hjembyen Roma. Mat og identitet er tett sammenvevd i italiensk kultur.

– Som romer må yndlingsretten min være pasta amatriciana. Jeg liker den fordi den er enkel å lage. Ikke fordi jeg er lat, men fordi det er det som er minst stressende – særlig når man lager mat til mange, forklarer han.

Det er ikke noe hastverk med denne retten og ingen strenge tidsrammer når

man tilbereder den. Pastaen må ikke være «al dente»; den kan koke lenge uten å bli ødelagt.

- Den blir bare bedre jo lengre tid som går. Jeg setter pris på å ikke måtte skynde meg, sier Gambaro.

Alle oppskriftene stammer fra et bestemt sted i Italia, og italieneres favorittrett er ofte knyttet til der de er fra. Men det finnes ingen måte å vite rettens opphav nøyaktig.

- Dét er noe italienere kran­gler om konstant. Du er jo stolt av stedet du kommer fra, og du blir ekstra stolt av å kunne knytte retten du vokste opp med til hjemstedet ditt, forklarer han.

Dette er særlig sant for de minnene som er koblet til ens egen barndom og oppvekst, som ofte er ekstra viktige for en selv.

- Du kan ikke forestille deg at minnene knyttet til favorittretten din, også er unike for noen andre, fullfører Gambaro.

Fortellingen om tortellinien

Retten Gambaro tilbereder denne kvelden har en spesiell plass i hjertet hans, særlig når været blir kaldere på høsten.

- Den kommer sannsynligvis fra enten Bologna eller Modena. Hele hensikten med retten er å holde deg varm i vintermånedene. Buljongen er viktig for å oppnå det, forklarer han.

Som en student som bor i en utenlandsk by, får maten Gambaro til å føle seg hjemme.

- Det minner meg om barndommen. Maten er en viktig del av atmosfæren som skapes under et måltid, sier han.

Felles middager er et aspekt av matlaging som Gambaro savner. Han understreker viktigheten av det.

- Å lage maten sammen er en viktig del av det sosiale aspektet av middag. Det er viktig å sette av tid til middagen, ikke bare å skvise det inn i en overfylt kalender. Middag må prioriteres.

I en travel studenthverdag er det viktig å anerkjenne viktigheten av mat og å spise måltider sammen. Italiensk middagskultur kan inspirere oss alle. Gambaros lærdommer om enkle oppskrifter og matlaging uten hastverk, kan med rette tas med i den stressende eksamenstiden og mørketiden. **UD**

Gabriel Gambaros tortellini-oppskrift (5–6 porsjoner)

PASTADEIG: Egget plasseres i midten av melvulkanen.

Ingredienser:

Til pastaen:
– 300 gram mel
– 1 egg

Til fyllet:
– 100 gram svinekjøttdeig
– 100 gram biffkjøttdeig
– 50 gram par­migiano reggiano
– 1 egg
– Litt muskat

Du kan i tillegg legge til litt prosciutto og mortadella for salt- og kryddersmak, men det kan sløyfes fordi det er dyrt i Norge.

Til buljongen:
– 1 løk
– 2–3 gulrøtter
– 1 selleri
– Litt kjøtt med bein, som kyllinglår eller høyrygg, men du kan vanligvis bruke nesten hvilken som helst type kjøtt som du foretrekker eller allerede har
– Nok vann til å dekke alle ingrediensene
Til buljongen er det ingen nøyaktige kvantiteter, fordi den vanligvis brukes i en rekke ulike retter når den først er laget. Det er også mulig å bruke en buljongterning.

Fremgangsmåte:

Kok buljongen mens du tilbereder tortellinien. Dampen lager gode forhold for pastadeigen.

Lag en haug av melet på kjøkkenbenken, og lag en grop i midten av melet. Plasser eggene i gropen og bland sammen til deigen er glatt og jevn. Pakk deigen i plast, og la den hvile i kjøleskapet mens du lager fyllet.

Bland sammen kjøtt, ost, egg og muskat i en blender.

Rull deigen tynn (0,5–1 mm), og kutt ut firkanter på rundt 3 x 3 cm. Legg litt fyll i en firkant og brett kantene over. Kantene brettes deretter rundt fingeren og lukkes sammen.

Kok tortelliniene i buljongen til de flyter, og server.

KRAFTEN AV MEL: Tipo 00-mel gir best resultat.

RUNDT FINGEREN: Tortellinien burde brettes rundt fingeren.

FLYTENDE: Når tortellinien flyter i den kokende buljongen, er de klare til servering.

FERDIG: Retten serveres med en buljong som holder deg varm gjennom vinteren.

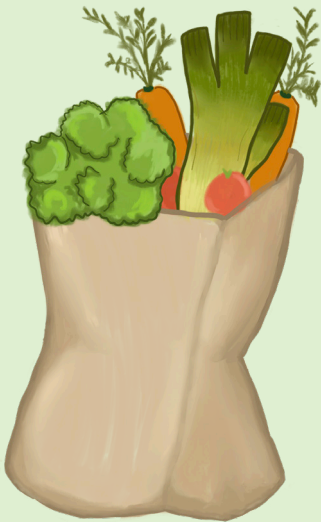

BRETTET: Tortellinien brettes så den blir den karakteristiske knuten.

Slik spiser du sunt uten å bli blakk

En god student er alltid ute etter å spare penger. Men i møte med de store dagligvarekjedene kan dette oppleves vanskelig. Kan ikke-kjedebutikkene komme deg til unnsetning?

TEKST: Henrik Røren og Sindre Strøm
ILLUSTRASJON: Lea Lauvland Longva og Lara Haugland

Den gjennomsnittlige student opplever i dag at de har mindre å rutte med enn noen gang før. Mange ser seg nødt til å velge mellom husleie, øl og mat. Dagligvarebransjen domineres av noen få, store aktører. Likevel er det flere butikker som opererer selvstendig. Kiwi ble nylig kåret til den billigste matvarekjeden i VGs matbørs. Vi har derfor undersøkt prisene på frukt og grønt på de ulike butikkene i Trondheim som kan klassifiseres som ikke-kjeder, og sammenlignet de med den billigste kjeden i pristesten.

AGURK

MELON MIDTBYEN Pris: 37,90 kroner per stykk	BURAN ASIA MAT Pris: 25 kroner per stykk
MIDDELHAVETS MARKED Pris: 14,90 kroner per stykk	FAMILY MARKET Pris: 29,99 kroner per stykk
	KIWI MUNKEGATA Pris: 27,90 kroner per stykk

AVOKADO

MELON MIDTBYEN Pris: 14,30 kroner per stykk	BURAN ASIA MAT Pris: 29 kroner per stykk
MIDDELHAVETS MARKED Pris: 15,90 kroner per stykk	FAMILY MARKET Pris: 9,99 kroner per stykk
	KIWI MUNKEGATA Pris: 19,90 kroner per stykk

ISBERGSALAT

MELON MIDTBYEN Pris: 19,99 kroner per hode	BURAN ASIA MAT Selges ikke
MIDDELHAVETS MARKED Pris: 24,90 kroner per hode	FAMILY MARKET Pris: 9,99 kroner per hode
	KIWI MUNKEGATA Pris: 36 kroner per hode

RØDE EPLER

MELON MIDTBYEN Pris: 29,99 kroner per kilo	BURAN ASIA MAT Pris: 59 kroner per kilo
MIDDELHAVETS MARKED Pris: 39,20 kroner per kilo	FAMILY MARKET Pris: 14,99 kroner per kilo
	KIWI MUNKEGATA Pris: 24,90 kroner per kilo

BANAN

MELON MIDTBYEN Pris: 24,99 kroner per kilo	BURAN ASIA MAT Pris: 56 kroner per kilo
MIDDELHAVETS MARKED Pris: 29,90 kroner per kilo	FAMILY MARKET Pris: 34,99 kroner per kilo
	KIWI MUNKEGATA Pris: 27 kroner per kilo

SJAMPINJONG

MELON MIDTBYEN Pris: 49,99 kroner per kilo	BURAN ASIA MAT Pris: 50 kroner per kilo
MIDDELHAVETS MARKED Pris: 69,90 kroner per kilo	FAMILY MARKET Pris: 50 kroner per kilo
	KIWI MUNKEGATA Pris: 79,90 kroner per kilo

TOMAT

MELON MIDTBYEN Pris: 39,99 kroner per kilo	BURAN ASIA MAT Pris: 59 kroner per kilo
MIDDELHAVETS MARKED Pris: 44,90 kroner per kilo	FAMILY MARKET Pris: 34,99 kroner per kilo
	KIWI MUNKEGATA Pris: 56,90 kroner per kilo

GULRØTTER

MELON MIDTBYEN Pris: 24,99 kroner per kilo	BURAN ASIA MAT Pris: 25 kroner per kilo
MIDDELHAVETS MARKED Pris: 29,90 kroner per kilo	FAMILY MARKET Pris: 19,99 kroner per kilo
	KIWI MUNKEGATA Pris: 32,90 kroner per kilo

RØD PAPRIKA

MELON MIDTBYEN Pris: 24,99 kroner per kilo	BURAN ASIA MAT Pris: 56 kroner per kilo
MIDDELHAVETS MARKED Pris: 29,90 kroner per kilo	FAMILY MARKET Pris: 34,99 kroner per kilo
	KIWI MUNKEGATA Pris: 79,90 kroner per kilo

Totalpris 7030 Trondheim
Kiwi Munkegata Total: 349,3,-
Buran Asia mat Total: 388,-
Middelhavets Marked Total: 284,5,-
Melon Midtbyen Total: 272,14,-
Family Market Total: 229,93,-

Prisen på isbergsalat er utelatt fra totalsummene.

RØDT KORT OG GULLBALL

RØDT KORT

Det var så godt som ingen tilskuere som så Norges fotballkvinner slå Japan 2–0 fra tribuneplass.

Derfor går dette røde kortet til det norske hjemmepublikummet som ikke kunne dra seg til ... Marbella? Hvorfor i alle dager spiller Norge hjemmekamp der? Nei, dette røde kortet må gå til NFF.

«Kjøp årskort på Ullevål, og se kampen på NRK» er tydeligvis NFF sitt nye slagord. Men man kan jo skjønne at det frister med en sydentur, som landslagstrener Gemma Grainger sa. Det var jo bare fem grader i Norge.

Huttetu, assen skal en overleve slikt? Snart kan det jo hende det snør!

Det forteller noe om prioriteringene til NFF når komforten for de som løper seg gode og varme der ute på gresset vektes så høyt at absolutt ingen kan se kampen på tribunen.

Disse avgjørelsene er så idiotiske at det forundrer meg om drittungene som tok dem i det hele tatt fikk muligheten til å se kampen – avspark klokken seks må jo ha vært rett før leggetiden deres.

Skaden er skjedd nå, men til neste gang må de ta til vettet og invitere til folkefest, potensielle kuldegrader til tross.

GULLBALL

Å foreslå at Barcelona og Villarreal skal spille en ligakamp i USA er som å foreslå at Klæbo skal gå femmila i Nairobi.

Det er fullt mulig det hadde økt tilskuertallet på skirenn i Nairobi, men veldig trist for alkoholisererte nordmenn på søken etter folkefest i Nordmarka.

Trist hadde det også vært for katalanere og valencianere som ikke kunne dratt på kamp uten å frykte deportasjon til Venezuela av ICE.

Men så var det de pengene, da – de må jo alltid inn. For er det én ting vi alle er enig om at fotballspillere og toppledere er, så er det underbetalt.

Stakkars Luca Modrić hadde jo bare råd til å kjøpe én Iphone 16 til hver av lagkameratene sine for å slippe å synge nå nylig, så det er harde kår.

Men de skal ha kudos her, for kapteinene ble enige om å markere sin misnøye ved å avholde en protest før kampstart. En protest La Liga valgte å ikke sende på tv, vel å merke.

Dette la nok press på ledelsen til at planene ble skrotet, takk og lov.

Gullballen må derfor deles på de 20 kapteinene, men så broderlige som har vært i denne saken, skal det nok gå fint.

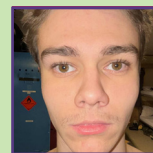
TEKST: Kristoffer Ramsøy Fredriksen
ILLUSTRASJON: Pernille Leine Nilsen

Kommentar:

Trondheimskebaben er en eneste stor farse

Det henger en mørk sky over Trondheims nattmatstilbud. Skal bartebyen virkelig være verst i Norge på kebab?

FELIX SØRBØE JENSEN
Journalist i Under Dusken

ILLUSTRASJON: Alexander Barstad

Som ny student i Trondheim fikk jeg i fadderuken en hurtig og intens innføring i byens yrende uteliv. Dette resulterte selvfølgelig i en tilsvarende intens utforskning av Midtbyens mange nattmatstilbydere.

For når nettene blir lange og sulten setter inn lyser nærmeste kebabsjappe opp nattens mørke gater, og sjanglefantene trekkes mot kebabsjappene som møll mot lysrør. Likevel skal det ikke mange minutter inne i kebabsjappen til før en østlendings skepsis melder seg.

Hvitløksdressing på alt virker å være Kebab-Trondheims modus operandi. Den vanlige sausen man kan få i mild, medium eller sterk virker å ikke ha nådd Trøndelag enda. Her er det kun malplassert hvitløksdressing som regjerer. Hvor blir det av kebaben man spiste etter ungdomsskolen til 70 kroner med liten brus?

Det finnes sorte kebab-får i alle byer, men sjelden er det enklere å dra alle over en kam enn med byens tilbydere, særlig når spørsmålet man får etter å ha bestilt en kebab er om man vil ha mild, medium eller sterk hvitløk på. Jeg har fortsatt til gode å finne et kjøkken som ikke kjører hvitløk på alle sylindre.

Det er ikke bare sausen som svikter for enkelte av byens sjapper. Det er ikke uvanlig å få enorme mengder tørr døner og rullelefser som minner mistenkelig om noe fra First Price-hyllen. Mindre suspekt blir det ikke når du bryter det tause båndet med kebabkokken og får rullen i hånden før kortet er trukket. Det hele blir en dominorekke med kebab-fadeser.

Da jeg tok opp dette blant venner og medstudenter, virket alle enige. Et tydelig: «Ja, ja, så klart – kebab-gamet er helt på bønn her». Det virker som en lært hjelpeløshet har lagt seg som et tungt teppe over byen. Alle vet at kebaben er elendig, men ingen forventer noe bedre.

Man kan spørre seg hvordan nattmatsklimaet i byen har blitt slik. Kommer det fra trønderens kulturelle fortid? Hvitløk blir fort eksotisk om sodd er utgangspunktet.

Kebabkokken kan heller ikke klandres alene. Så lenge køene står, holder det å selge middelmådighet. Er det mulig at studentene ikke bryr seg om nattmatens fremtid, om man uansett flytter vekk etter ferdig utdanning?

Kebaben bør jo være som best i de travleste utelivsårene – i studietiden – når den trengs mest. For studenter som ellers er flinke til å stå opp for egne meninger og saker, er det underlig å se apati inntreffe i situasjoner man møter ukentlig. Det er på tide vi tar en dugnad for døneren og krever skikkelig kebab til byens studenter og natteliventusiaster.

Det er en tragedie å bli skuffet gang på gang av en rett som hovedsakelig fortæres i en svært ukritisk tilstand. Hva må til for en bedring i den rustne kebabkulturen? Trondheim trenger ikke Michelin-kebab, men den behøver da ikke å være lavmål heller.

Dette er en kommentar fra en av Under Duskens journalister.

NORGES SKUMILESTE FILMFESTIVAL

Hvert år flokker flere hundre skrekkfilmnerder til Oppdal for å bli skremt under Ramaskrik. I år kunne festivalen reklamere med en ekstra dag og hele 37 spillefilmer på programmet.

TEKST og FOTO: Eivind K. Eines
og Fynn Hofmann
ILLUSTRASJON: Eugen Johnsen

SENTRAL: Festivalen blir holdt på Oppdal kulturhus, midt i sentrum av byen.

Omringet av Trollheimens massive fjell og et tåkelag som smyer seg ned langs fjellsidene i løpet av kvelden, leverer Oppdal den perfekte atmosfæren for en helg med skrekk og grøss. I 2025 markeres 15-årsjubileet til Ramaskrik.

Før den ble selvstendig, var Ramaskrik en del av Kosmorama filmfestival.

– Vi ville ta det ut av Kosmorama og lage en kul festival à la Sundance, men med fokus på skrekkfilmer, forklarer teknisk leder for Ramaskrik Torbjørn Grav, som selv er stor skrekkfilmfan.

Ville druknet i Trondheim

Valget falt på Oppdal som festivalsted ettersom byen var enkel å komme seg til og har stor kapasitet for overnattinger.

I tillegg var lokasjonen velegnet for å skape en uforstyrret filmopplevelse.

– Festivalen ville ha druknet i Trondheim. I Oppdal er jo de fleste tilreisende, og det blir en spesiell atmosfære, siden folk ikke bare ser én film og drar hjem. De er her for å se mange filmer og komme i kontakt med andre skrekkfilmfans, sier Grav.

Han forteller at skrekkfilm er hovedfokus for festivalen siden det er en sjanger som er lett å avgrense.

– I tillegg er filmskapere enkle å invitere til en festival, sier Grav.

Festivalen klarer å hente inn store skikkelser innen skrekkfilm. Blant årets gjester finner vi blant annet Thea Hvistendal med sin film *Håndtering av udøde*, som vant Méliès d'Or i 2024.

Bafta-vinner Babak Anvari tok også turen med sin nye film *Hallow Road*, som sammen med *Black Phone 2* er de største førpremierene Ramaskrik kan tilby.

Regissøren Neil Marshall kom også til festivalen for å ha en eksklusiv jubileumsvisning av *The Descent*, som er 20 år gammel i 2025. Med en splitter ny høyoppløsningsrestaurering av filmen, trakk han nærmest hele festivalens publikum inn i storsalen for å oppleve dens norgespremiere.

Samtidig er målet til Torbjørn Grav og programrådet også å presentere mangfold innenfor sjangeren.

– Vi vil ikke bare ha amerikanske filmer som er laget av menn som er 40 og eldre. Vi vil presentere et mangfold og dekke mange ulike sjangere fra forskjellige verdensdeler, legger Grav til.

Stor variasjon

Festivalen fremmer ikke bare ytterpunktene innen skrekksjangeren, men også innen film generelt. Festivalen viser frem stor variasjon i tematikker, nasjonaliteter og representasjon.

I år kunne man blant annet se *Adorable Humans*, en dansk antologifilm, og *A Fisherman's Tale*, en meksikansk film om folketro.

Programmet inkluderte også *The Serpent's Skin*, en film om en skeiv jente regissert av en 21-åring, og den franske filmen *Flush*, som ikke er basert på en større idé enn at noen sitter fast i et toalett.

I tillegg til et stort mangfold i tematikk, viste Ramaskrik også flere filmer som feiret jubileum i 2025. Det var spesialvisninger av blant annet *Haisommer* – i svømmebassenget ved kulturhuset – og av den allerede nevnte *The Descent*.

Trollblod og duskregn

Ekstra spesielt var *Trolljegerens* jubileumsvisning, som ble holdt midt i skogen. Ti minutter fra kulturhuset ligger villmarksleiren. Her var det pyntet

med fakler og trollvarselsskilt for å sette stemningen til filmvisningen.

Hver av publikummerne fikk et glass med «trollblod», før man ble geleidet av smålig trollutkledd skuespillere til amfiet. Filmen ble introdusert av produsenten John M. Jacobsen og fotograf Hallvard Bræin, som begge hedret filmen for sin innflytelse på deres karrierer.

Idet lyset ble slukket, prosjektoren begynte å dure og det utstrakte lerretet ble fylt, kunne publikum glede seg over kultklassikeren på en ny måte.

Selv om det var fem grader ute og litt duskregn til tider, brydde publikum seg ikke. Med både latter og skvetting viste de at dette var en god måte å starte festivalhelgen på.

Ved siden av spesialvisningene, tilbød Ramaskrik et mangfold av andre aktiviteter – filmquiz, boksigneringer av regissører og presentasjon av filmrelaterte masteroppgaver, for å nevne noe.

I tillegg var det live podkastinnspilling av podkastene *Norsk kultfilm* og *A Couple of Old Fashioneds*. **UD**

ENTUSIASMISK: Teknisk leder for Ramaskrik, Torbjørn Grav, er glad for at mange skrekkfilmfans har funnet veien til Oppdal for å oppleve skrekk og grøss.

MEDVIRKENDE: Regissøren til *The Descent*, Neil Marshall, holdt både introduksjon før og spørsmålsrunde etter norgespremierer.

En sterk og tankevekkende roman om ensomhet, penger og øl

Det gode mennesket i Sandvika er norsk litteratur på sitt beste og står sterkt blant høstens mange bokutgivelser.

TEKST: Setaree Mastoury Christensen

Vi befinner oss på en brun pub i Sandvika. Ensomheten er i luften, sammen med øl og penger. Puben har blitt et samlingspunkt for de som ikke har noe annet sted å gå; de fleste er navere som lever på trygden fra måned til måned. Likevel finner protagonisten i romanen en plass på denne puben, enda hun står med jobb og tilsynelatende god orden på livet.

Protagonisten i høstens boksatsning kan likevel ikke kategoriseres som særlig unik. Hun er en middelaldrende forfatter bosatt på Østlandet og gir sterke assosiasjoner til den faktiske forfatteren av boken, Vigdis Hjorth. Dette gjør det til tider vanskelig å skille de to fra hverandre. Bismaken kan fort sette seg i møte med en forfatter og protagonist med tilsynelatende sterke likhetstrekk. Likevel dunderer Hjorth løs med ord og handling som brått tar overhånd for den skeptiske innstillingen som preget starten av historien.

Jeg trodde ikke at en roman om middelaldrende voksne mennesker på en brun pub i Sandvika kunne treffe så hardt, men der kan man ta veldig feil. På få sider greier Hjorth å skildre mennesker, livet og alt imellom på en unik måte. Til tross for et hendelsesforløp uten store

endringer, ønsker man ikke å legge fra seg boken.

Boken gir såre, fine, og enkle beskrivelser som får deg til å tenke. Vakre skildringer gir liv til ting som ellers ville virket dødt og gir kraft til den dystre tilværelsen Hjorth skriver om.

Det gode mennesket i Sandvika er en tragisk roman om hva ensomhet, alkohol, penger og samhold utgjør i livet. Samtlige utspilles på godt og vondt. Alkohol kan gi samhold og penger kan være fint å ha. Hvor stopper godheten når du har millioner i egen lomme og ølen går ned på høykant? Og hvor mye utgjør disse tingene et menneske?

Romanen blir en tankevekker i en hverdag hvor ting ellers går alt for fort. Den sakker ned farten. Kanskje gir den plass til å tenke en ekstra gang over at det kunne vært deg som satt der alene, om vanskeligheten av det å være et godt menneske og om alt det livet ellers byr på. Nettopp dette skildrer Hjorth med en utrolig presisjon og ord som virkelig setter spor. Er du det gode mennesket du ønsker å være? Ikke vet jeg, men jeg kan i hvert fall dra denne anmeldelsen så langt som å si at dette er den beste boken jeg har lest på lenge.

Tittel: *Det gode mennesket i Sandvika*
Forfatter: Vigdis Hjorth
Sidetall: 160
Forlag: Cappelen Damm

— Vi får betalt i applaus

Valkyrien Allstars har overlevd hipstertiden, Tiktok og tidens tann – og står fortsatt på scenen med felen, synth og Dahls i hånden.

TEKST: Emilia Brahim og Erlend Omland | FOTO: Annlaug Marie Evjenth Sørhaug

Vi møtte Valkyrien Allstars på Lyche før konserten deres i Storsalen under UKA-25.

Bandet har den typen selvsikkerhet du bare får etter tjue år med turnébuss, dårlige hotellfrokoster og applaus som valuta. De er et band som ikke lenger blir nervøse – bortsett fra på store kvelder som denne.

– Vi har gjort det så mange ganger at vi blir ikke så nervøse. Men når det er sånn som dette, en stor konsert, da blir man

litt skjerpa. Det er litt ekstra, sier sanger Tuva Syvertsen.

De har roen til folk som har stått i det meste, men blikket til noen som fortsatt ikke tar det som en selvfølge at det skal gå bra.

Gammelt og nytt

Valkyrien Allstars har lenge vært med på å dra folkemusikken ut av museumsmonteren og kastet den rett inn i klubblokalet. De siste årene har Norge

fått en liten vise-renessanse, med band som “ULD, Hersleb Visekollektiv og et generasjonsskifte som har begynt å synge på dialekt igjen.

Det er ingen tvil: Folkemusikk har blitt pop. Og den appellerer til ungdom på en måte den kanskje ikke har gjort siden 1800-tallet. Bunaden er byttet ut med dongeri, men ungdommen klør fortsatt etter å høre visesang.

STJERNER: Valkyrien allstars leverte en vakker konsert i Storsalen.

På spørsmål om hvorfor publikumet deres har blitt yngre, bryter Valkyrien Allstars ut i latter.

– Kanskje har musikken vår blitt kulere, og det er derfor, sier Syvertsen.

Hun balanserer mellom selvironi og velfortjent selvsykryt. Vi skyter inn:

– Det er kanskje litt mindre folkemusikk?

Trommis Martin Langlie har et svar på hvor det folkemusikalske i musikken deres har blitt av.

– Den er litt bedre gjemt? sier han, og alle ler.

Det er egentlig en perfekt beskrivelse av Valkyrien Allstars anno 2025: Folkemusikken ligger fortsatt i ryggmargen, men nå er den kledd opp i nye klær. Litt synth, mer gitar, og uforutsigbart bra.

– Vi lager musikk som føles ekte for oss; ikke musikk som skal passe inn i noe, forteller Syvertsen.

Øl, ærlighet og applaus

Når man intervjuer et rockeband må man selvfølgelig spørre hva slags øl de foretrekker. Da går samtalen fra eksistensiell til folkelig på tre sekunder.

– Dahls er dritgodt, sier trønderen Langlie.

Valkyrien Allstars er like opptatt av godt øl som god lyd, som enhver rockegruppe med respekt for seg selv er. Men det er turnélivet som er blodet i årene deres.

– Vi får jo applaus på jobb, da, sier Langlie, med et smil om munnen.

Langlie forteller videre om arbeids-hverdagen som musiker.

– Man får spilt for folk. Man har laget så kul musikk. Musikk er jævla viktig. Det gir jævla mening å holde på med. Og så har vi laget så bra musikk vi får til.

RENESSANSE: Valkyrien Allstars har ledet et inntog av folkerock.

Det er ikke snakk om å virke preten-siøse; de sier det som det er. Stoltheten er ekte, men pakket inn i den avvæpnende ærligheten til folk som har spilt i både Operaen og naust.

Jo rarere, jo bedre

Når temaet glir over til konsertsteder, blir de nesten sentimentale.

– Trondheim er bra. Men jo rarere, jo bedre, egentlig. Vi har spilt i naust på Senja og små steder over hele landet. Det er noe med å ha folk litt oppi trynet. Det er koselig, sier Syvertsen.

Hemmeligheten bak bandets suksess ligger kanskje i nærheten og i latteren. I følelsen av at musikken fortsatt er et sted de møtes, ikke bare et yrke.

– Vi kjenner hverandre så godt at jeg kan skrive noe og så bare prøver vi det. Hvis det ikke høres fett ut, så sier noen ifra, forteller Syvertsen.

Det er en form for brutal ærlighet som bare fungerer når du faktisk er glad i folkene du spiller med.

Fortsatt sultne

Storsalen er tettepakket. Ølen skummer, folk dytter hverandre med høflig intensitet

og Valkyrien Allstars går på scenen med akkurat den balansen av lekenhet og alvor som gjør dem så lett å like.

De spiller med et glimt i øyet og en følelse av at de kunne vært hvor som helst, men akkurat nå vil de helst være her.

Kanskje er det nettopp det som er Valkyrien Allstars sin hemm-elige ingrediens: Mellom felen, synthene, latteren og ølen ligger en kompromiss-løs frihet. En påminnelse om at du faktisk kan være både kul og ektefølt samtidig.

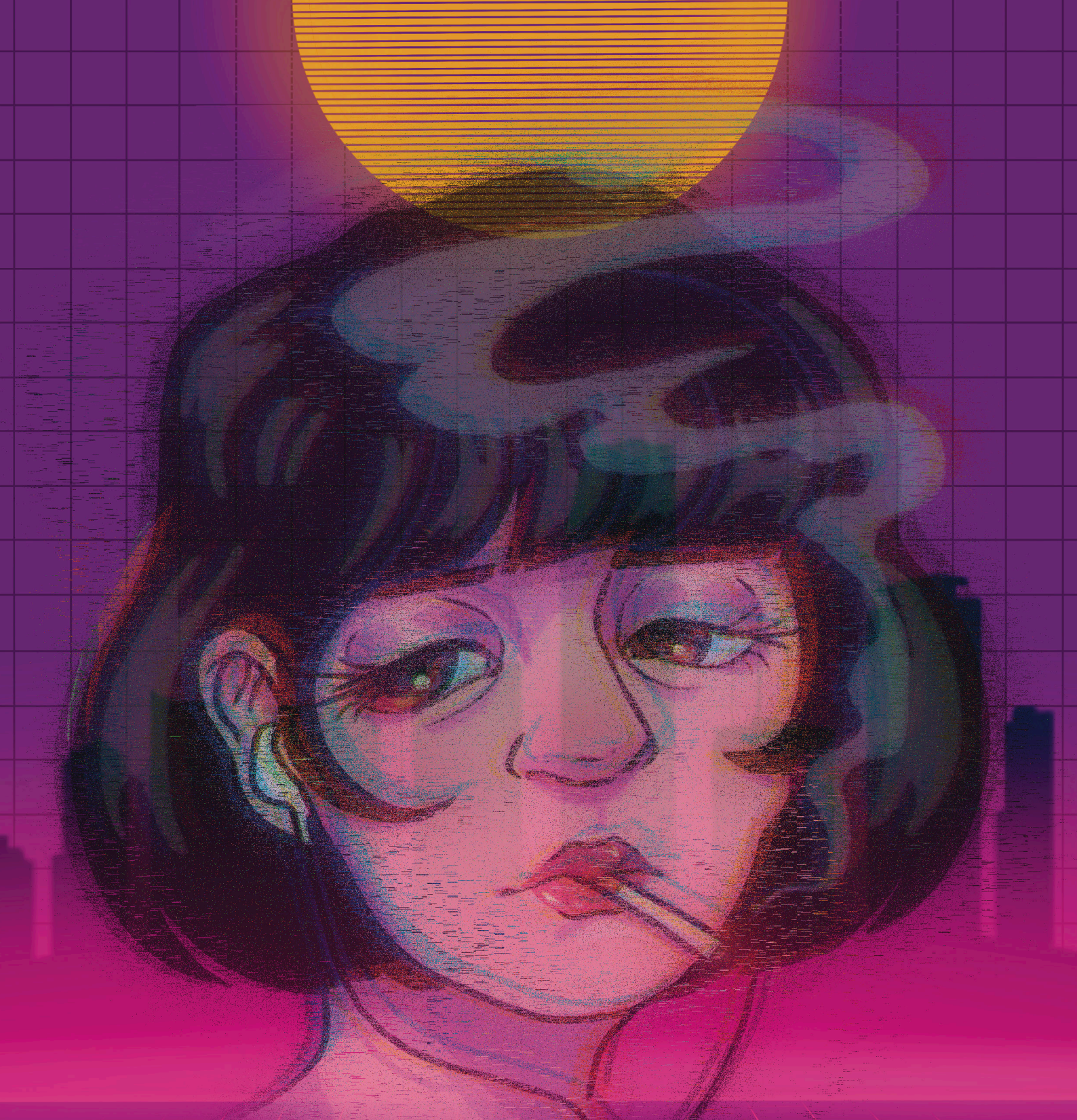
NATTEVERDEN: Magnus Larsen, Tuva Syvertsen, Erik Sollid og Martin Langlie spiser middag på Lyche før de inntar Storsalen.

SKINNER: Tuva Syversen lyser opp scenen

POPULÆRE: Storsalen er tettepakket med studenter.

TRIOEN SOM REVITALISERTE INTERNETTETS STØRSTE MEME-SJANGER

Fremtiden til vaporwave er låst bak et Bandcamp-klubbpass.

TEKST: Mathias Berntsen | ILLUSTRASJON: Pil Ulheim

Det er nå snart 14 år siden Macintosh Plus sin låt «リサフランク420 / 現代のコンピュー», bedre kjent for gjengse Youtube-brukere som «macintosh 420» eller «funny vaporwave song», kom ut i 2011.

De forvrengte, hjemsøkende og gjentatte vokale fra Diana Ross sin låt «It's Your Move» gjorde at mikrosjangeren vaporwave skjøt opp i himmelen nærmest på egen hånd.

For mange var det omtrent her at vaporwave som kulturelt fenomen både startet og stoppet. Låten hadde sitt øyeblikk: alt som kunne kalles «A E S T H E T I C» ble en meme og seapunk tok over Tumblr i omtrent to sekunder.

Men så forsvant vaporwave. I det minste virket det slik.

Sannheten er at sjangeren kun trakk seg tilbake til de skyggedekkete landskapene av Bandcamp og Soundcloud. Rampe-lyset var borte, men scenen sprudlet med liv.

Spol frem til 2013. I California møtes vennene Tech Honors og James Webster for å gi sin egne tolkning av vaporwave. De kalte gruppen sin death's dynamic shroud.wmv, eller dds.wmv.

Etter inntoget av nye figurer på scenen, begynte vi riktignok å se sprekker i sjangerens fasade. Låter begynte å bli overeksponerte og kjedelige, og få ville se potensialet til sjangeren. Alle ville lage en ny *Floral Shoppe*. Det er her dds.wmv skilte seg ut blant mengden.

I 2014 la de ut sitt første av mange ambisiøse prosjekt: *DERELICT MEGATOWER*. Albumet består av 84 låter, med til sammen fire timer i lengde. Selv om innholdet fortsatt var standard for sjangeren, så bød albumet på mer på enn nostalgiske vibber. Det var en opplevelse og en lytterutfordring.

Ett år senere ble Keith Rankin med i gruppen. Som trio oppnådde de sitt fulle potensial, og kom med albumet som ble deres magnum opus: *I'll Try Living Like This*. Om post-vaporwave i det hele tatt er et begrep, så startet det nok her.

Det var mange som sa seg enig i å anerkjenne *I'll Try Living Like This* som en ny klassiker i sjangeren. Kunne denne enkle meme-sjangeren faktisk by på noe spennende, nytenkende og komplekst?

Hvis ikke, så bød albumet i det minste på å skru sammen Drake, k-popgruppen AOA og obskur japansk industriell jazz.

Dds.wmv nyter suksessen, og bruker momentumet på å skrive to nye kvalitetsplater i årene etter. I 2018 dro de på turné, og internettmusikken ble plutselig spilt live. I 2011 virket denne idéen latterlig.

Det var først når covid-19 traff at den nye æraen av dds.wmv faktisk startet. I november 2020 lanserte gruppen et helt nytt prosjekt: NUWRLD Mixtape Club.

Prosjektet gikk ut på at abonnenter fikk tilgang til en helt ny plate hver måned. Artisten betales direkte, og abonnementene fikk ny, men uforutsigbar musikk i gjengjeld. Se for deg en musikalsk skattekiste, et slags «Bandcamp Battle Pass».

Var de gale? Selv med tre personer bak rattet, så virket det som en absurd idé. Likevel hadde de klart det, på et eller annet vis. Fem år senere har de kommet med over 60 originale utgivelser kun i dette miksteiprosjektet.

Visstnok er ikke vaporwave akkurat en vanskelig sjanger å pumpe ut ny musikk for. Men igjen, er death's dynamic shroud langt unna din gjennomsnittlige vaporwave artist.

Blant de beste utgivelsene under NUWRLD Mixtape Club, finnes noen av de mest spennende platene i vaporwave sin historie – og også i det større musikklandskapet.

På albumet softwrld går Tech Honors tilbake i tid og spiller cover av gruppens tidligere låter i stil av varm 80-talls-pop, noe som inkluderte å «glitche» opp sin egen vokal for å oppnå samme effekt som i originalene.

Litt senere kuttet Keith Rankin opp forskjellige topp 40-poplåter – alt fra Dua Lipa til Ariana Grande – på Faith in Persona. Det var en hyperaktiv og prismatisk plate som alle med interesse i klubbmusikk burde høre.

Samlet høres albumene *Kingdom of One*, *GenoMods* og *Reality 2: Archive of Fading Mist* (part i) ut som lydsporene til tapte Sega Saturn-spill funnet på et tilfeldig garasjesalg. På *Before the Killing Spree* eksperimenterte gruppen med kunstrokk og art pop. *Transcendence Bot* omskapte Katy Perry-låter til hamrende, euforisk industriellmetall.

Et av årets bidrag, 1982-1989: *The Complete Recordings of Gary Coin*, baseres på en fiktiv tysk popartist. Tyskspråklig synthpop, som de muligens skrev selv, blir samlet om igjen og gir et nostalgisk preg. Tenk found footage som musikk sjanger.

Og alt dette er fortsatt bare toppen av isberget.

Trioen sin kreativitet og ambisjon har gjort dem til musikalske kameleoner. De har gått mye lengre enn å kun sample og loope 80-talls heismusikk og har skapt sitt egne interne musikalske univers.

Så det er på tide å forkaste tidligere assosiasjoner av vaporwave som en utdatert meme. NUWRLD Mixtape Club er en av de mest spennende eksperimentene en musikkgruppe har gjennomført, uavhengig av sjanger.

TAME IMPALA

DEADBEAT

TEKST: Erlend Omland og Martin Lindheim

På sitt album prøver Tame Impala, også kjent som Kevin Parker, å være DJ. Han får ikke helt dreisen på det.

Albumomslag: Columbia Records

Tame Impala eksperimenterer mye på *Deadbeat*. Dessverre fungerer ikke eksperimenteringen. De dunkende trommene og pulserende syntene på «End of Summer» burde gi følelsen av å være i moshpiten på en utendørs rave på sensommeren. Problemet er at det er for mange musikalske idéer. Resultatet er et salig rot, og lytteren blir forvirret.

Kevin Parker virker forvirret over hva slags album *Deadbeat* har blitt. Låtene spriker i kvalitet. «Dracula» får maksimal uttelling med sitt funky minimalistiske lydbilde, mens på den like renskårne «Obsolete» blir det bare livløst.

Fellesnevneren for alle disse låtene er at produksjonen er intetsigende og kjedelig. Dette blir desto tydeligere mot slutten av

albumet. Låter som «See You on Monday (You're Lost)» og «End of Summer» er grå skisser, uten de fargerike strøkene som ellers kjennetegner produksjonen til Parker.

Man blir nesten trist av å høre eksperimenteringen på *Deadbeat*. Parker har nemlig vist musikalsk teft tidligere. Med sanger som «The Less I Know the Better» og «Feel Like We Only Go Backwards» har han tatt en hel generasjon med storm, og det med god grunn. Dette har nå forsvunnet.

Mens Parkers stemme tidligere har hatt en beroligende effekt, blir den i *Deadbeat* en av mange kakofone lyder i et sammensurium. Sangen «Oblivion» er et prima eksempel på dette. Den kan ikke beskrives som noe annet enn tullete.

Tame Impala har fått mye refs i sosiale medier for tekstene i *Deadbeat*. En linje som stadig blir tatt opp er «You're a cinephile; I watch Family Guy». Det er innlysende at Tame Impala fortjener all kritikken han har fått.

De flau tekstene er en stor ulempe for Kevin Parker når han prøver å åpne seg emosjonelt. Han er sårbar og tør å være ærlig med seg selv og lytteren. Det er fint. Teksten er bare for korny til å tas seriøst. Det er så ille at man skulle ønske at Parker var ironisk, men han er ikke det.

Kevin Parker har tatt en stor sjanse med *Deadbeat*. Det er forståelig at artister har lyst til å utvikle seg musi-kalsk og vise at de kan gjøre noe annet enn det de er kjent for. Men her blir resultatet bare tamt.

MURDER MAIDS

– GLOOM

TEKST: Mathias Berntsen

Trondheims mest hardbarkede hushjelp er tilbake med mer blodlyst og større grooves.

Albumomslag: Fucking North Pole Records

På seks korte år har Murder Maids gått fra lokal anerkjennelse i Trondheim til å bli et av de større navnene innen norsk hardcore punk..

Guttegjengen ble nominert til Spellemannprisen allerede i 2021 for beste gjennombrudd med debutplaten *Knives Out*, knapt to år etter at bandet ble til. Siden den gang har de både fått spilletid på P3 og gjennomført en turné i Europa.

Det er veldig godt å se et lokalt band nyte slik suksess så fort, men klarer bandet å opprettholde momentumet nå som de skytes mot himmelen?

Svaret leverte bandet i form av deres tredje plate: *Gloom*. Med andre ord er svaret et soleklart ja.

Murder Maids er stort sett det samme bandet som da de startet. Med *Gloom* forholder bandet seg trofast til sitt originale uttrykk, og albumet fungerer som en runde med skinnende lakk på en allerede godt etablert lydprofil.

Guttene har altså forlatt kjelleren og er nå i full studiomodus. Lederlåten «What You See» er en eksplosiv høybudsjettslåt

som blander melodi og aggresjon på måter som får moshpiten til å virke som et lekeland.

Dette uttrykket holder seg gjennom hele sporlisten, og det er godt å høre en halvtime med hardbarket hardcore som vet hvordan man holder det lekent og fengende. «Rampage & Ruination» er – til tross for sin aggressive tittel – en utrolig gøyalt låt med et energisk refreng som fader ut i ekkolignende bakgrunnsvokal.

Bandet nærmer seg emo og skatepunk på «Waste Away» og «Pit Ghost», som blir så lekne at de grenser til 90-talls klisjéer à la tidlig Blink-182, så klart med ekstra trøkk i riffene. Dette er ikke dårlig, men det er her, og på lignende låter som «Mamba», at jeg stiller spørsmål ved den høypolerte produksjonen.

Undergraver lyd kvaliteten grovheten til musikken? Blir det for sterilt for å være hardcore? Har Murder Maids – gud forby – gått over til pop-punk?

Om vi ser på hardcorelandskapet i dag, er det en stor variasjon i hva sjangeren egentlig betyr. Turnstile slapp tross alt et album i år der halvparten av sangene hørt ut som The Police. Likevel klarer jeg ikke å unngå å tenke at *Gloom* mangler noe.

På de beste låtene – som det dansbare garasjerock-åpningssporet «Wakizashi» og den rene kamplåten «Glossy» – er låtskrivingen så god at man overhodet ikke tenker på småpirk som miksing og mastering.

I bunn og grunn skal hardcore likevel være musikk som sparker tennene ut av kjeften, helst med litt grums mellom sålene.

Stort sett fortsetter *Gloom* sin lekne blanding av aggresjon og melodi der bandets forrige plate *Dance or Die* slapp, med strammere låtskriving og større lyst på ren og leken hardcore.

Det er ingen grunn til at momentumet de har bygd skal stoppe her. *Gloom* er et veldig solid trappetrinn for et band som fortsatt farer oppover.

Jon Ranes

– VERDENS BESTE ALBUM

Det var rent, pent og fullt av kjærlighet, sammen med en dose med kritisk tenkning om verdens fremtid.

TEKST: Wendy Wingwei Leung

Albumomslag: Def Jam Recordings Norway

Med høsten kom Jon Ranes med albumet *VERDENS BESTE ALBUM*. Med ti nye låter kan du starte den nye årstiden med musikk som virkelig får deg til å roe deg ned og akseptere endringene som følger med høstens innmarsj.

Låten som med en gang tar rampelyset er «Kunstig intelligens». Ikke bare har Ranes en deilig ren vokal, men teksten er ikke noe man skal ta lett på. Kunstig intelligens brukes stadig mer i verden, og som musiker kan man ikke la være å lure på om man en gang vil bli erstattet av teknologien.

Hele albumet er preget av pene instrumenter med fine gitarintroer. Låten «Verdens beste menneske» får deg til å gå inn i deg selv. Man er ikke alltid den beste versjonen av seg selv, og med denne låten føles det som om man ser på livet sitt utenifra.

Det høres ut som Ranes synger om en annen person med linjer som: «Og jeg vet jeg aldri skulle latt deg gå», men det

kan like godt være en annen versjon av ham selv. Det er aldri enkelt å vite hvilken versjon av deg som er verdens beste.

Så kommer en del av albumet som er koselig og fanger energien til nyforelsket kjærlighet. Låten «Et glass», sunget sammen med Fretty, minner litt om jazz, med trompet i bakgrunnen. Låten er kort, så fin som den er, men med den tiden vi har så er det en triumf.

«Spør om et glass, selv om det er sent. By på en dans, bli bedre kjent» lyder det fra refrenget, og man trenger ikke mer enn det. Man vil bli og ta et glass eller to, og med låter som dette vil man bli igjen for å høre på resten av albumet også.

Kjærlighet finnes i mange former, og en av dem er søskenkjærlighet. I «Brev fra lillebror» synger Ranes om hvordan man setter pris på sine eldre søsken. Det er de som prøver og feiler først, og så gir sine erfaringer videre til sine småsøsken.

Det er en akustisk låt med tydelig og rolig instrumentalt uttrykk. «Ingen har stått der du står i så mange år, et brev fra en lillebror som forstår». Det er linjer som får deg til å smile og kanskje ringe til søsknene dine og si takk.

Med så mange akustiske låter, trenger man en liten oppkvikker, og det får man fra «0-199». Den er energisk, rask og akkurat det man trenger. Tid er penger, og tid er alt man har i livet. Låten ber deg om å stoppe å kaste bort tiden, og ber deg bruke den på noe viktig.

Dette var et album som kommer til å bli spilt om igjen, fordi det er så mye i låtene man kan tolke og lese. Det manglet kanskje dessverre litt variasjon i tempoet, men det er et album som er verdt å lytte til fordi det for noen kan være *VERDENS BESTE ALBUM*.

Geese

– Getting Killed

Geese hopper hodestups inn i kunstrokk-verdenen med en nervøs plate fylt med båter, bomber og skatteunndragelse.

TEKST: Mathias Berntsen

Albumomslag: Play It Again Sam Records

2020-årene har sett en ekstremt god utvikling innen moderne rock. De fleste var innstilt på at britiske band som Black Midi kapre plassen til kongen av eksperimentell rock, Radiohead, men akkurat nå bruser det et annet sted: nemlig i USA.

Ironisk nok er den sterkeste utfordreren til tronen – og til å bli «den neste Thom Yorke» – ingen ringere enn amerikaneren Cameron Winter, frontmannen i New Yorks storslåtte nye band: Geese.

Mange av de beste rockebandene gjennom tidene har inkludert helt unike og ikoniske vokalister, og Winter er utvilsomt en av vår generasjons sterkeste nye stemmer for nervøs og introspektiv kunstrokk.

Men en frontmann er ingenting uten sitt band, og de tre øvrige medlemmene i Geese gjør en god jobb på å matche Cameron sin sære vokalutøvelse.

Bandet er ikke lenger like opphengt i den dramatiske, nærmest hyper-country-lyden som preget forgjengerplaten *3D Country*. Nå strekker de seg mot storbyen, der angsten regjerer.

Getting Killed er en politisk, esoterisk og av og til komisk plate. Den er fylt med skrullede skildringer av urettferdighet i systemet, fremmedgjøring og vagt revolusjonære tanker.

Winter som lyriker balanserer stadig på grensen mellom det absurde og det ordinære. «Will you know what I mean?» synger han på «Husbands».

Godt spørsmål, Cameron. Når han går fra å tilby å vaske føttene mine til å hevde at han er en vei – og ikke lenger en bil – må jeg si at jeg ærlig talt er usikker. Likevel tror jeg at alt han sier betyr noe.

Selv om jeg nettopp komplimenterte bandet for spillingen på platen, høres likevel *Getting Killed* ut som «Cameron Winter and the Geese». De høres ikke alltid forent ut mens de spiller.

Ikke alle låtene har like elektriske instrumentale uttrykk som jeg hadde ønsket meg. Det kommer til og med litt i veien for hvor eksperimentelt og nytenkende Geese tydeligvis ønsker å fremstå som.

Det er så klart flere låter hvor bandet er samkjørt i perfekt harmoni, som på den kruttladde åpningslåten «Trinidad». Eller på «Long Island City Here I Come», som føles som å kjøre i 250 kilometer i timen på en gjormete landevei i en Lada Niva fra 1997.

Men andre låter som «Taxes» og «Au Pays du Cocaine» gjør meg mer ambivalent. De er utvilsomt gode, men begge mangler en dose emosjonelt sprengstoff.

«Au Pays du Cocaine» høres nesten ut som en tidlig Coldplay-låt, og er et av øyeblikkene på platen hvor jeg ikke er overbevist om hva Winter sier på tross av hvor desperat han virker.

«Taxes» sitt klimaks i andre halvdel lander ikke med like mye eufori som oppbygningen lover. Jeg vil bli sendt til himmelen, men det oppleves mer som et passe hardt rykk i nakkeskinnet.

Med mer finpuss og samvirke har Geese kanskje en fremtidig klassiker i seg. Noen vil si at de allerede har en med *Getting Killed*, men jeg tror de enda jobber med å finne ut hva slags band de egentlig er.

BOKMÅL
KRYSSORD

TEKST: Kjersti Eline Stuen | FOTO: Jonas Aagaard

SPIT	VOKSE		NØD						
	RENGJØRINGS- MIDDEL TIL MALING								
IKKE BERUSET									
HUSKATT									
							OPPSTIGNING		
							FOTBALLKLUBB		
LANGSOMME					TO LIKE	ORGANISASJON			
						STATSPOLITI			
UD		GNIDDE							
		ANMELDER- NETTSIDE							
MUNTER							SIDEGREN AV ELV		
VIDEO PÅ INSTAGRAM					JENTENAVN				
JORDEN					MELDING				
						VERSUS			
						GREIT			
LOKALAVIS			SMILEFJES						
DAMP									
		BEGJÆRES							

Forrige ukes løsningsord var innekaft

Send inn løsningsforslaget til avisredaktor@studentmediene.no innen 18.10.2025 og vær med i trekningen av en flott premie!

GJETT LÅTA
KVISS

KVISSMESTER: Henrik Røren

1.

Hvilken låt begynner med linja «Hello darkness, my old friend»?
2.

Karpe har ei låt der tittelen også er et instrument. Hvilken låt?
3.

Ei av Ozzy Osbournes låter har et fremkomstmiddel i tittelen. Hvilken låt?
4.

Duoen Broiler hadde i sine tidlige år ei låt med samme navn som et sted i Drammen kommune. Hva heter denne låta? Her er det to godkjente svar.
5.

En av fjorårets monsterhits har en tittel mange forbinder med morgenstunder i Italia. Hva heter låta? Bonuspoeng for artist.
6.

Hva var tittelen på Norges bidragslåt under Eurovision i år? Bonuspoeng for artist.
7.

Høstens siste måned kan oppleves tung for mange, deriblant bandet Guns N' Roses. Hva heter deres låt om måneden vi er inne i?
8.

Hvilken låt begynner med linja «Is this the real life»?
9.

Tobias Sten synger om at han skal reise hjem til et sted i en av sine sanger. Hva heter denne låta?
10.

Åge Aleksandersen står bak ei låt som spilles før hver Rosenborg-kamp. Hva heter låta?
11.

Idet vi nærmer oss slutten av november har Jukka & Valentinerne en sang som passer til sesongskiftet. Hvilken låt er dette?
12.

I Cezinando sitt album Et godt stup i et grunt vann, har ei av låtene samme navn som et sted i USA. Hva heter låta?
13.

Hvilken sang av gruppa Fjellrev begynner med linjene «Jeg vil ha bitches, jeg vil ha blow»?
14.

Bandet deLillos synger mye om et klesplagg i en av sine sanger. Hva heter låta?
15.

UNDERGRUNN refererer til ei låt av Trond-Viggo Torgersen i en av sine utgivelser. Hva heter låtene?
16.

Karpe har også ei låt der tittelen er et afrikansk land. Hvilken låt er dette?
17.

Hva heter Céline Dion sin låt som kanskje er mest kjent fra filmen Titanic?
18.

Nå som mørketida nærmer seg er det viktig å nyte sola mens man kan. I hvilken Beatles-låt feires solas ankomst?
19.

I ei av sine låter venter både Knutsen & Ludvigsen på en viktig mann. Hvilken låt er dette?
20.

I ei kjent studentervise oppfordres studentene til å ta vare på byens ry. Hva heter denne visa?

1. «The Sound of Silence» (Simon & Garfunkel) 2. «Piano» 3. «Crazy Train» 4. «Mændarm» (Mjendarm) eller «Kroksstadelva» 5. «espresso» (Sabina Carpenter) 6. «Lighter» (Kyle Anderson) 7. «November Rain» 8. «Bohemian Rhapsody» (Queen) 9. «Heim he stívo» 10. «Bilde ið'n ívers» 11. «Her kommer vinteren» 12. «Hollywood» 13. «Jeg vil ha» 14. «Ioff i pýslamas» 15. «Tenke Sjael» 16. «KENYA» 17. «My Heart Will Go On» 18. «Here Comes The Sun» 19. «Kanskje kommer kongen» 20. «Nu klenger»

HVILKEN LÅT ER DU? ILLUSTRASJON: Anders Køhl

0–5: Russelåta

Du fikk dine fem minutt i rampelyset, men nå er det på tide å gi seg. Du har en helt egen evne til å skape en ekstremt ekkel stemning på vors som vekker det verste i enkelte. Voks opp, kompis!

5–10: Røpelåta

I riktige settinger kan du glimte til. Problemet er bare at denne settinga ofte er et resultat av tolv kjappe pils og noe blankt du fikk av en fyr fra Vestlandet. Du er derfor tett forbundet med voldsom fylleangst og en noe gammeldags ordbruk.

10–15: Kjærlighetssorg-låta

Du er god å lene seg på når man får sitt hjerte knust i tusen biter. Du har vært en støttespiller for alle som har ligget hulkende i dusjen etter at det to måneder lange «situationshipet» ikke hadde plass likevel. Vi elsker deg (som en venn).

15–20+: Klassikeren

Det sies at ingenting er så samlende som musikk, og dette er du kroneksempelen på. Du er tidløs, grenseløs og kompromissløs. Det er i møte med deg at man kjenner at det virkelig er godt å være et menneske, og ikke for eksempel en katt. Takk!

SPITPOSTEN

fra lavtysk eller whatever

SPONSORED BY

LOCKHEED MARTIN

equinor

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

KONGSBERG

Registrerer:

- ... at Valka vil vekk fra spotty
- ... at hvor skal jeg høre på felespill nå
- ... at sammenligne streamingpriser
- ... at sammenligne joggestiler
- ... at sammenligne hypnose
- ... at sammenligne landbrukspolitik
- ... at sammenligne oi er kUKA ferdig???
- ... at sammenligne pikklengde med spyrum
- ... at sammenligne traumer fra dødens dal
- ... at kebab i trondheim smaker ballehår
- ... at jonas gahr store bakfra
- ... at risen må hvile
- ... at skylle brødet før bruk
- ... at cum i kumin
- ... at menn lager mat
- ... at kvinnekamp
- ... at 4 må til for å steke en tika masala
- ... at serving cock
- ... at eller @
- ... at vakthavende bes møte i garderoben
- ...at pornhub merker en nedgang på 77% grunnet hentaien i under dusken

HOMO: UiO mener at dødsstraff for homofili er et politisk, ikke religiøst spørsmål. Men rektor er i Kina.

^ekte bilde i Universitas

"Noen ganger må man ta bussen for å komme seg hjem"

"Livet er et lære man må alltid lære." - en fra pæren

Ingen kommentar: Fakultetet vil ikke kommentere saken.

Ekte *baddies* har traktorlappen

Simen koker spikersuppe drager, sex og dragesex

Fire studenter brekker nakken under Honningbarna-konsert

Vokalisten i Honningbarna er litt for glad i å stagedive. Det hele toppet seg da han valgte å klatre opp til taket av storsalen og ta mageplask midt i crowden. Samtlige involverte er alvorlig skadet, inkludert artisten selv. Etterpå ziplinet han tilbake på scenen mens han tok ti backflipper. Fitteblekkas journalister gir konserten en 9/10, med et lite minuspoeng da den ene journalisten nå er innlagt på St. Olavs.

Jippi!!!!

AKTUELLE OVERSKRIFTER

Les hele saken på [underduken.no](#)

Savnet sokk med Snusmumriken på funnet under seng:
- Jeg sverger jeg allerede hadde sjekket der

Ny måling: 1 av 5 nordmenn mener 1 av 5 nordmenn utgjør 50% av nordmenn

Nytt heltall oppdaget mellom 4 og 5

Ny muggsoppart oppdaget i guttekollektiv

Bunnpris dømt for villedende markedsføring av Forbrukerrådet - heter nå Toppris

Toppris dømt for varemerkekrenkelse overfor Freia - heter nå Høypris

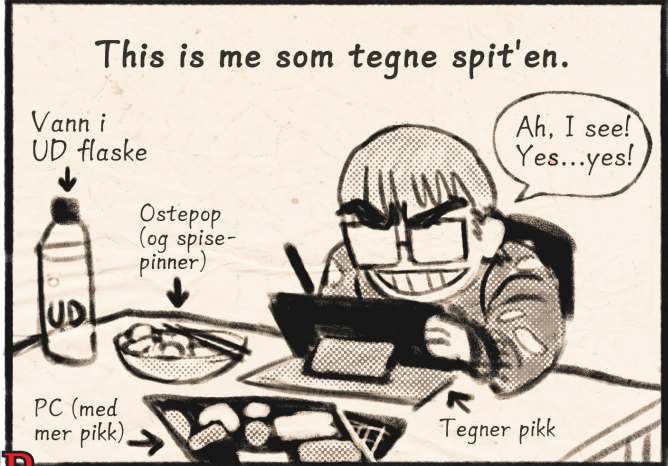
Pave Leo XIV uttaler seg om dommedag: - Gjentatte forsinkelser - utsatt til i hvert fall 2030

Fusjonkraft offisielt 29 år unna istedenfor 30 - kan nå 28 år innen neste 5 år

Ny kvanteteknologilinje på NTNU - samme forelesning vil undervises i forskjellige klasserom samtidig

Arktitekturopprøret fortsetter: - Tusenvis av døde på begge sider

Reitangruppen rapporterer rekordfortjeneste på 15 milliarder billioner billiarder kroner

This is me som tegne spit'en.

Vann i UD flaske

Ostepop (og spise-pinner)

PC (med mer pikk)

Tegner pikk

Ah, I see! Yes...yes!

Under Dusken har fått app!

Få de siste og største hendelsene
fra studentlivet på mobilen.

Last ned Trondheims største studentavis
i AppStore og Google Play.

